Noomerol sen 10 myngø.

Byxii oronuudai proletaarinar, negedegtii!

Buriaad-Mongol YNEN

BK(b)P-iin Buriaad-Mongol Obkoomoi ba BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei oorgan.

№ 7 (2645)
1939 onoi
JANVAARЬ
9
Ponedeelьnig

15-daxi zilee garna
ULAAN-YDE goorod
BMASSR

Mynøøderei noomerto:

Loodorьnuud ba progyylьşçigyydte tuhalagşadta esergyy temesel.
BMASSR-ei Sovnarkoomdo.

Byxesojuuzna Kommuniis (bolьşeviigyydei) Paartiin istoori.
Malazaliiji byxii xemøeegeer xygzyylxiin tyløø.
Dombaassai dalain xaalganuud.

LOODORЬNUUD BA PROGYYLЬŞÇIGYYDTE TUHALAGŞADTA ESERGYY TEMESEL

„Azalai discipliinilji zuramşuulxa, gyrenei sociaalьna straxovaaniin praaktikiiji haizaruulxa ba ene xeregte mexe goxo xexe jabadaltai temeseliin xemzeejaduulganuud tuxai“ SSSR-ei Aradai Komissaarnarai, BK (b) P-iin Centraalьna Komiteedei ba professionaalьna Sojuuzuudai Byxesojuuzna Centraalьna Soveedei (PSBCS) togtool bolbol xedexen xonogoi xysendøø orood jabaza baina. Tyryy xydelmerişed ba albaxaagşadai olontooto duradxalnuudta yndehelhen ba maassa azalşadai aguu jixe haişaalaar ugtagdahan ene togtool bolbol azalai şine deeşelel, azalai discipliine ebdegşedte xatuuxa talaar heremzeliin deeşelel gargaa. Eldeb gooroduudhaa orohon medeen bolbol şine zilei tyryyşiin yderny ydhee xoişo xydelmerihøø geegdelge ba progyyluydei yşøøn bolhoniiji gerşelne. Egeel enel xadaa, paartii, pravitelьstviin ba professionaalьna sojuuzuudai togtooldo xydelmerişed ba albaxaagşadai diilenxi olonxidoi, johotoi bolьşevistske xeregei xariuu myn bolno.

otdeelde, yçreždeenihee exilxe johotoi. Ene talaar bolьşevistske xa uu discipliine baiguulxiin tyløø aguujixe xariuusalga xadaa doodo şatiin admnistraatar, maastert tudan. Maaster xadaa øøriingøø uçaastogto bolьşevistske ezen ba xa johotoi.

„P avdiin ys ge derei noo erto Xaarьkovai, Staalina neremete elektrotexniçesk ba tyrbogeneraatorna zavoodoi maaster—lyydin tuxai bişehen baina. lyydin bolbol xydelmerihøø gee deze azalai discipliine ebdegşedte gansaxanş buruuşaagaagyi bişe, tedenerte gansaxanş xehee te aşa gyi, xarin øørøø tedene ei b jee zybtyyigiins ali bolxoor bedeihen baina. Soveed maaster bolbol azalai discipliinii saxiuulda baixa johotoi.

Eneentei xamta, geegdengi gy, ali ynen sedьxilte bişe xyniyyeer — loodorьnuud, progyylьşçigyyd, rvaaçinuudaar azalai discipliinin ebdegdeze baihan olon tooto faaktnuudai yrgelzelze baihan tuxai, ba egeel trevoozhonь—yiledberiiin dezorganizaatornuudta zarim negen azaxiin oorganuudai aradta esergyy almahalgiin yrgelzelze baihan tuxai manai korrespondeentnyyd medeesene.

SSSR-ei Sovnarkoom, BK (b) P-iin CK ba PSBCS-ei togtool abhaniins:

„Predprijaati ba yçreždeeninyydei administraacanuudiiji, profsojuuzna oorganuudaaraa xamta azalai discipliine ba azalai dotorxi zuramai praaviliiji ebdegşeutei bygedenteins, progyylьşçigyyd, loodorьnuud, rvaaçuud—øøriingøø azalai ujalgada ynen sexe bişeer xandadag albaxaagşad gy, ali xydelmerişens haans eridtemesel jabuulxiiji ujalgalxa.“

Ene erid emnenyydiiji azaxiin ba profsojuuzna oorganuudaar bydyyi geer ebdegdeze baihanai yşøøn bişe faaktnuud bii. Mynøøder bide, Barnayyl staanciin depoodo azalai discipliinin unahan tuxai korrespondeenciji tolilonobdi. Ene predprijaatida janvaariin 2-oi yder, tyryyşiin smeeniin xydelmeri xozondo togoor exilhen baina. 7 xyn progyyl xee, terenei toodo—xojor yder hete zaiguultahan maşinistnuudai tuhalagşad Marteşoov ba Borisov gegşed bii. Barnayylьda xadaa xydelmeriduu jirehenei yçoodte muugaar xandadag deereheens zuu garan xyn depoodoo jirexedee øøriingøø xydelmerişiin maarkiiji taabilei doskaada ylgøøşgyi baina. Ede byxii bolbol pravitelьstva, paartiin Centraalьna Komiteed ba PSBCS-dei şuxaliin şuxala togtooloi xysendøø orohonoi xojoirdxi yderte bolhon baina.

Barnayylьska depoodo discipliinin unahanai tyløø xen xariuusaxa geeşeb? Tyryyşiin eelzeende depoogoi naçaalьnig Adoonin xariuusaxa. Ene xadaa predprijaatida loodorьnuudai ba progyylьşçigyydei baira bolgozo baixadaa ***aradta esergyy, gyrende esergyy xereg*** gargaza baina geeşe.

Barnayylьske depoo ba Yilinske obyvnoi faabrigta ene togtooloi byxii xysiiji øøhed deere abza, yiledberiin dezorganizaatornuudta tuhalhanaig a tyløø xeheelte dostoinoor tuduulxa, xytelberilegşed huuna boloitoi.

Azalai discipliine bexizyylgiin tyløø, zuramai tyløø, xydelmeriiin sagai minuut bexeniiji xysed xereglexiin tyløø temesel xadaa yiledberiin egeel dooqo jaçeika-brigaada, ceexte,

Discipliiniiji zuramşuulxa xeregte, predprijaatinuud ba yçreždeeninyy te xydelmeridøø jiigiiji b xydelmerihøø oşohoni bodol o o baidag kontroolьno apparaad bolbol jixexen udxaşana ta baina. Xamagai tyryyn ta beeьşçig tuxai xelegdene. Taabelьşçagai fig yre xadaa ynøø bolto predprijaat ba yçreždeeninyydeer eli bişe baiga, gexelei xamta en, taabelьşçig bolbol azalai ebderşegyi discipliine baiguulxa talaar administraatorai dytiin tuhalagşans bolxo johotoi. Myn Staalinai neremzete Xaarьkovska elektrotexniçeske ba tyrbogeneraatorna zavoodoi IM-1 ceexde, xydelmeriduu geegdze jirehen xydelmerişedei nernyydiiji taabelьşçaar yge bolgogdohon uşar bi igaa. Geegdeg ceniji dalduulxa tendeence bişe predprijaatinuudta bii. Azaxiin xytelberilegşed bolbol kontroolьna apparaadiiji beexiyylxe, taabelьşçica ba taabelьşçiguudai xydelmeriiji haizaruulxa, xydelmeridøø jirehen sagiiji ba xydelmerihøø oşohon sagiiji tooçnoor xaraada abtaza baixiin xolnolco xaraza baixa ujalgatai.

Janvaariin tyryyşiin yderei xydelmerihøø xozomtolgo ba progyylnyydei toogoi ysøørelge xadaa zarim nege azaxiinxidai ba profsojuuzna xydelmerilegşedei hanaa amar ba samotioog: togtool xadaal togtool—ha n, byxii xynyydeer haişaagdahan ba ene bolbol øørøøl deistvalxa gehen bodol gargana. Iimel hanal bodol xadaa gansal manai xeregte xoro xyrgelgede şadabaritai baina. SSSR-ei Sovnarkoomoi, BK(b) P-iin CK-ei ba PSBCS-ei togtooliiji xysed ba tooçnoor dyyrgexiin tyløø temesel hajaxan le exileze baina. Partiina organizaacanuud bolbol ene temeselei oroi deere baixa johotoi. Maassiin dunda yrgen gegşiin politiçeske xydelmeri delgeryylxe, togtooliiji xydelmerişe ba albaxaagşa byxende oilguulxa xeregtei. Xydelmerihøø geegdegşedte zeme aşalga, progyylьşçigiiji gargalga xadaa gansaxan administratiivna xemzee bişe, xarin byxii ceexde, byxii predprijaatida xym yzyylgiin xemzee bolno. Ene uşa byxen xadaa oilguulalta xymyyzyylgiin xydelmeriiji hai za uuxada partiina ba profsojuuzna organizaacanuudaar xeregleg dexe johotoi.

Myn tiixede, partiina organizaacanuud bolbol, azalai discipliine ebdegşedte, azalai dezorganizatornuudta xalşa xeregeer xandaza, zybşeegşedte primireençeskeer, opportunistiçeskeer xandax jabadaliiji erid ygeixexe xeregtei. Administraator byxen, profsojuuzna xydelmerilegşed byxen bolbol SSSR-ei Sovnarkoomoi, BK(b) P-iin CK-ei ba PSBCS-ei togtooliiji ebdehenei tyløø xendeş buulta bolxogyi geze oilgoxo johotoi.

(„Praavdiin tyryy bişeghee“.)

Respyblikaanska Ispaanida.
ZURAG DEERE: Respyblikaanska aarmiin bojeecyyd baildaanai xoorondo amaraza baina.
TASS-iin fotoxroonika.

Konoeegei kabineedei otstaavkada orohon tuşaa gadaadiin xeblelnyyd

Pariiz, janvaariin 5. (TASS). Gadaadiin gazeetnyydei gadaada politiiçeske obozrevaatelьnuud bolbol japoonsko pravitelьstviin sostaavta xubilalta bolhondo ba pravitelьstviin zasagta Xiranyymiin orohondo jixe hanaata bolonxoinuud. Tedener bolbol Konoeegei pravitelьstviin otstaavkada orohon jabadal xadaa japoonsko voenne kliikiin aaşalalgaar toxiooldohon baina, Xiranyymiin şine kabineed xadaa Riim ba Beerliintei ton nigtaar xolboo xeze, seregei buzagai politikiji yşøø byri tyrgeer jabuulxa baina geze temdeglene. Ene politika xadaa gansal Xitadta bişe, myn Soveed Sojuuz, AXŞ ba usad oronuudta esergyy şiglyylegdexe baina.

Xiranyymiin kabineedei sostaav

Tokioo, janvaariin 5. Domei Cyşiin aagenstviin medeeselei johoor, Konoeetei xamta Konoeegei kabineedei 8 miniistrnyyd Xiranyymiin kabineedte orobo. Tereenhee gadana, Konoee bolbol Xiranyymiin orondo taina soveedei tyryylegşede tomilogdoo.

Urda teexi kabineedhee şine kabineedte orogşod: gadaada xeregyydei miniistr—Ariita, dotoodo xeregyydei miniistr—Kiido, seregei miniistr—Itagaaki, morskoi miniistr admiraal Loonai, jysticiin miniistr—Soono, ene xadaa xelxiee xolboonoi miniistrei tuşaaliiji daalsana, gegeerelei miniistr—Araaki, xudaldaan ba promyşlennostiin miniistr—Xattia, ene xadaa koloonii n miniistrei tuşaaliiji daalsana.

Pravitelьstvodo şineer orogşod: premьeer—Xiranyyma, finaansiin miniistr—Isivataari Sotaaro, gazar ba oi modonoi miniistr—Sakyrayysi (Tinseitiin paartiin liidernyydei negen), tymer zamuudai miniistr—Majeede (Seijukain paartiin liider), ervyliiji xamagaalaxa miniistr—Xiroose Xastitaade.

Kabineedei generaalьna sekretaarьta eneenei urda tee Mançzoy-Googoi taina soveedei çleen baihan Tanaabe Xarymiici tomilogdobo.

Beek bolbol Giitlertei uulzaba

Beerlin, janvaariin 6. (TASS). Poolьşiin gadaada xeregyydei miniistr Beek bolbol Fraancahaa Varşaava busaza jabaxa zuuraa, Miyynxende 2 xonogto togtohon baina. Ysegelder Beek bolbol Berxtesgaadenda Giitlertei uulzaba. Uulzalga deere Germaaniin gadaada xeregyydei miniistr Ribbentroop bailsaa.

***

Varşaava, janvaariin 6. Poolьsko aagenstvo ba germaanska informacioonno biyroo bolbol Beek ba Giitler xojoroi uulzalga tuxai adali medeeselnyydiiji tolilobo. Ene medeesel soo, uulzalga xadaa gurban çaashaa ylyyxen yrgelzeløø gehenhee bişe ondoo jyyme xelegdenegyi.

Uulzalgiingaa hyyleer Beek xadaa Miyynxen oşozo, Ribbentrooptoi daxin uulzaa.

(TASS).

Ryzveeltiin, kongreesste xandalga

Nьjuu-Iоorк, janvaariin 5. (TASS). Abtahan medee selei johoor, ysegelder kongreessei neelge deere Ameerikiin Xolbooto Ştaaduudai preziideent Ryzveelьt bolbol xojor palaatanuudta jixe poslaanitaigaar xandaba.

„Yder byxende miir xangagdaagyi geze,—poslaaniinь xelegdene,—byriş jixe ile todo bolzo baina. Bidener bolbol maniiji toirood bainuud jabuulagdaza baihiins xaranabdi jyre edeniiji exileşe oronuud daiji sonosxodogşgyi baina.

Bidenerte ekonomiiçeske ba vojeenne agreessinyydei şine şine ajuulnuud uşaraldaza bolxons geeşe. Ene bygede xadaa Ameerikiin Xolbooto Ştaaduud ba ameerikaanska demokratiida bodoto ajuul bii bolgono. Bidende jyyn yntei, tereeniiji xamagaalxaa seтьjooznoor beledxexe sag bidende tulaza jirte. Bidener bolbol xerbee xyserxelgiin şine filosoofi bişe kontineentnyyd deegyyr gospoodstvyjyyşçi bolood, manai ymsiin kontineent deere delgeree haans, Ameerikiin Xolbooto Ştaaduudtai jyynei uşaraldaxiins medenebdi. Bidener bolbol baruun polyşaariiiji jamar dobtolgo gy, ali dobtolgiin ajuulda esergyysen xamagaalxa hanaltaibdi, eneenei delxein aliş xubihaa giraahaans, xarin eneen deerehee, amerikaanska respyyblike bolbol bişe kontineentnyyd deere baigaa bişe naacinuudtai tuhalaisan huuxaa arsaba geeşe geze viivod xeze bolxogyi. Bidener xadaa agreessiide ses tabixa, buu zebsegzilgiin tyrgedxiins boliuulxa ba normaalьna naimaa şinedxen jabuulxa tuşaa delexein bişe naacinuudtai zynşeølsexebdi gehen manai tyryyşiin duradxalhaa zaaş xazaixagyibdi. Xarin miir xadaa tiime baga bolzo, dobtolgiin zebsegyyd tiime tyrgøør bolbosoron gyisedxegdeze baixadans, miirne xelseenyydei zamaar øøriingøø preteenziinyydiiji tegşedxexee arsadag negeş xysete naaciin baigaa sagta, negeş naaci bolbol ajuulgyide bejee bodoxo johogyi geeşe. Xerbee gansaş jamar—negen pravitelьstviin øøriingøø buu zebsegiiji xanxinuulan, xyserxelgiin politikiiji gargaahaans, xamagaalalgiin jestestvenne zebseglins gansal buu zebseg bolxo johotoi baina. Xerbee dobtolgiin boşohon xoino buu zebsegzelgiiji exilee haa, oronoi amzaltata xamagaalalgiiji xangalta geze baixagyi, uşarans, mynøø dobtolgiin zebseg ba meetodiins ton ondoo geeşe. Elite vojeenne dobtolgiin nelieed urid, agreessi bolbol propagaanda, nebteren orolgo, muu hanaa tyryylge ba taharan ilgarxiiji tuxirxahaa exildeglins bidener medenebdi. Tereşelen, doogovornuudai ebdegdeşegyiins saxidag, bişe naacinuudtai hain sedьxelei xariisaatai baixiiji bodoto eliryyldeg delexein demokratiiçeske oronuud bolbol bişe araduudta esergyy agreessiin aaktnuudiiji xereglengyi, erid xatuu proteest medyylengyi baixa johogyi, uşarans, agreessiin ene metiin aaktnuud bolbol byxii manda avtomatiiçeske soxiito oruulna geze bidener medenebdi. Neitraliteed tuxai zakoon bolbol agreessorte tuhalaza, agreessiin zeertvede tuhalxa jabadaliiji xahaza bolxo geeşe geze bidener bodoto ynenşehen bainabdi.

Xerbee byxii arad bolbol patriotizmiin niite hanalaar negedehen le haans, daisanai gazaahaa dobtolgiiji amzaltataigaar ugtaza bolxo geeşe. Iimehee sociaalьna ba ekonomiiçeske refoormonuudai manai nacionaalьna programma bolbol manai oorooniin plaanai xubins, buu zebsegzelgiin programmai xubins bolno“,

154 millioon pyyd saaxar

1938 onoi urgasiin sviooklohoo 1939 onoi janvaariin 1-de 110447 miangan pyyd pisoog saaxar gargahan baina. Yngerhen zilde zavood bolbol xamta 154 millioon pyyd saaxar gargaa. 6 40 miangan pyyd 1937 onoixihoo ylyy gargahan baina.

(TASS).

Kompoziitor-Klaassik Myrookskiin tyrehøør zuun zil boloo

KIIJEV, janvaarь 5 (TASS). Ukrainei stoliciin myzekaalьna obşçeestvennostь bolbol aguu jixe oros kompoziitor-Klaassik Myrookskiin tyrehøør maart harada zuun zilei gyisehiiji temdeglexee beledxeze baina.

Hain yderlelgiiji yngergexiin tyløø gyrenei jybileine komiissa baiguulagdaa.

Respyblikaanska myzekaalьna ansaamblьnuud konceertiin speciaalьna programmiiji USSR-ei gyrenei simfoniiçeske orkeestr, „Dyymka“ gee gimijaata kapeella, gyrenei filarmooniin xooroi kapeelanuudiiji beledxeze baina.

BMASSR-ei SOVNARKOOMDO

BMASSR-ei Sovnarkoom bolbol 1939 onoi janvaariin 5-da bolhon øøriingøø eelzeete zasedaani deere xeden şuxalanuud asuudalnuudiiji xese.

Ulaan-Ydiin staanciida xudaldaa naimaanai jabasa tuxai BMASSR-ei Sovnarkoomoi yngegse onoi dekaabriin 16-ai togtoomzlin jamaraar dyyrgegdeze baihan tuxai asuudaliiji xelsexe zuuraa, şine neegdehen vogzaal deere byxii passazirnuudiiji xaluun edieegeer xangaza şadaxa restoraan dekaabriin 25 boltor neexe myn dekaabriin 20 boltor 2 byfeed bii bolgoxo, xuuşan vogzaal dotor eldeb jyyme naimaalxa burmontoorgiin magaziin bii bolgoxo, 1939 onoi janvaariin 15 xyrter zişeete hain şine magaziin neexe gexe metiin ton şuxal togtoomzo gargaza, ene şuxala xeregiiji Karnoyykovte (obşçeestvenno xoollolgiin treestiin direektor), Kisniciind (staanciin naçaalьnig), Çiişenkodo (7-xi stroiyçaastogai naçaalьnig) Pavleenko (Burmontoorgiin direektor) gegşedte xoorxoiloo daalgabar iba.

Myn olon xyygedei bylenerte zak onoi yndehøør iedxemze ygexe tuxai narkomzeemei melioraaciin tahagiiji, uhanai azaxiin tahag bolgoxo tuxai ba busad asuudalnuudiiji xelsene.

Teed, ede nyxed xadaa sovnarkoomoi togtoomziiji bolzor dotorons dyyrgelte bolgoxiin orondo, xarin eneen tuxai jamarşji xemzee jabuulganuudiiji mynøø yder xyrter abaagyi baihan deereheens, sovnarkoomoi dekaabriin 16-nai togtooliiji bogonixon bolzor soo sym dyyrgelte bolgoxiiji deere bişe dehen nyxedte daxin daalgaba.

Gadana, Burkinootreestiin xydelmeri tuxai asuudal xelsexe, kinotreestiin xydelmeri ton muu, respyyblike dotorxi predprijaatiiin xydelmerişed ba azalşad, kolxooznikuudta kinoo xaruulxa talaar tedenei erltiiji oroidoo xangaza şadaagyi baina geze toolood, burkinotreestiin xydelmeriiji oiriin sag soo haizaruulxa tuxai tusagaar togtoomzo abba.

TARILGADA BELEDXELIIJI XOIŞO TATANA

Zakaaminai aimagai, Xurtagiin somonoi, Moolotovoi neremzete kolxooz bolbol mynøø xyrter tariaa soxilgiin xydelmeriiji dyyrgeegyi. Yşøø zurgaa miangan buxai tariaaniins soxigdoodyi baina.

Eneen deereheens, xabarai tarilgada beledxel ba doxooduuliiji xubaalga xoişo tatagdaza baina. Tus kolxoozoi xytelberilegşed bolbol tariaa soxilgodo xydelmerileze baigaa kolxoozniguudaigaa xysiiji zyşøør emxidxeegyi ba hyniin smeene emxidxeegyi baina.

Uşar iimehee, tariaa soxilgiin brigaadiin brigadiir Ş. Norbin xadaa tariaa soxilgiiji oiriin ydernyydte dyyrgeliin tula xydelmeriingøø xysiiji zybøør emxidxeze ba soxilgiingoo maşiinanuudiiji racionaaльnaar xereglexe johotoi;

Byxesojuuzna Kommuniis (bolьşeviigyydei) Paartiiin ISTOORI

XURIAANGII KYYRS

BK (b) P-iin CK-ei Komiissiin redaakca doro. BK(b)P-iin CK-eer haişa agdahan. 1938 on.

ZAKLIYÇEENI

Bolьşevlig paartiiin jabaza jirehen istoriiçeska zamai gol itooguud jamarnuud bainab?

BK(b) P-iin istoori bolbol bideniiji jamar jyymende hurganab?

1) Paartiiin istoori bolbol, xamagai tyryynde, proletaarska revoliyyciin ilalta, proletariaadai diktatuuriin ilalta xadaa, opportuniizmhaa syləө, soglaşaatelьnuud ba kapituliaantnuud tuşaa ebseşegyi, byrzyazii ba tereenei gyrenei zasag tuşaa revoliycioonno, proletariaadai revoliycioonno paarti ygeigөөr bolxo argagyi geze hurgana.

Paartiiin istoori bolbol proletariaadiiji iime paarti ygeigөөr orxixonь xadaa—tereeniiji revoliycioonno xytelberi ygeigөөr orxixo uşar bolno, tiigeed tereeniiji revoliycioonno xytelberi ygeigөөr orxixonь xadaa—proletaarska revoliyyciin xere iiji unagaaxa uşar bolno geze hurgana.

Paartiiin istoori bolbol iime paartinь xadaa grazdaanska miirei ysloovinuudta xymyyzyylegdehen, opportuniistnuudai xoinohoo hyyldenь şiregdedeg, „sociaalьna refoormonuud" tuxai meçtaaldag ba sociaalьna revoliyycehee aidag, baruun-jevropejske tiipei jyriin sociaaldemokratiiçeska paarti baiza şadaxagyi geze hurgana.

Paartiiin istoori bolbol iime paartinь xadaa zybxen le şine tiipei paarti, marksiis-leeninske paarti byrzyaziitai erid abasaldaanda proletariaadiiji beledxexe ba proletaarska revoliyyciin ilaltiiji organizovaalxa şadabaritai sociaalьna revoliyyciin paarti baiza şadaxa jym geze hurgana.

SSSR-dexi iime paarti xadaa bolьşevlig paarti myn bolno.

> „Revoliyyciin urdaxi yjede, geze nyxer Staalin xelene, jixe bagaş haa miirne xygzeltiin yjede, II Internacionaalai paartinuudanь xydelmerişenei xydeləөnde gospoodstvologşo xysen bolood ba temeselei parlaamentska foormonuudanь gol foormonuudta toologdozo baixada,—ene ysloovinuudta paarti bolbol, udaanь eli revoliycioonno abasaldaanuudai ysloovinuudta olzo abhan, tere serьjoozno ba şiidxexii udxaşanartai baigaagyi ba baizaş şadaxagyi baigaa. Kaautski bolbol, II Internacionaaliiji dobtolgohoo xamgaalan, II Internacionaalai paartinuud xadaa dainai bişe, xarin miirei instrymeent myn, soxom iime xadaa tedener dainai yjede, proletariaadai revoliycioonno vestypleeninyydei yjede jamarş xemzee uridşalan abxa xysegyi baihan baina geze xelene. Enenь ton zyb. Gebeş ene jyy bolnob? Ene xadaa II Internacionaalai paartinuud bolbol proletariaadai revoliycioonno temeselde tuhagyi, tedener bolbol xydelmerişediiji zasagta abaaşadag proletariaadai paartinuud bişe, xarin parlaamentska hungaltanuud ba parlaamentska temeselde zoxiiduulagdahan hungaltiin apparaad baihan jabadal bolno. II Internacionaalai opportuniistnuudai gospoodstvolgiin yjede proletariaadai gol politiiçeske organizaacanь paarti bişe, xarin parlaamentska fraakca baihan tere faakt bolbol eneegeer le jyrdөө tailbarilagdaxa baina. Xereg deere paarti bolbol ene yjede parlaamentska fraakciin pridaatog ba albalagşa elemeent baihanь medeeze. Iime ysloovinuudta ba iime paarti tyryytei baixada revoliyycede proletariaadai beledxexe tuxai ygeş baiza şadaxagyi baihaniiji gerşelen xaruulhanai xeregşji ygei beze.
>
> Zygөөr, xeregenь şine yjiin jirexetei zerge yndeheөөrөө urilhan baina. Şine yje bolbol anginuudai eli tulasaldaanai yje, proletariaadai revoliycioonno vestypleeninyydei yje, proletaarska revoliyyciin yje, imperialiizmiiji unagaaxa jabadalda, zasagiiji proletariaadaar buliaan abxa jabadalda xysenyydei sexe beledxelei yje myn. Ene yje bolbol proletariaadai urda byxii partiina xydelmeriiiji şine, revoliycioonno laad deere şinedxen baiguulxa tuxai, zasagai tyləө temesexe revoliycioonno temeselei şanartaigaar xydelmerişediiji xymyyzyylxe tuxai, rezeervnyydiiji beledxexe ba tataza abarxa tuxai xyrşe oronuudai proletaarinartai sojuuz tuxai, koloninuud ba bejde daagaagyi oronuudai syləөlgiin xydeləөntei bata xolboonuudiiji baiguulxa tuxai gexe metiin olon şine şine zorilgonuudiiji tabina. Ene şine zorilgonuud bolbol parlamentariizmiin miirne ysloovinuudta xymyyzyylegdehen xuuşan sociaal-demokratiiçeska paartinuudai xysөөr şiidxegdehen baiza bolxo geze bodoxonь—өөriigөө naidabarigyi demii jabadalda, zailaşagyi diildelde oruulxa uşar bolno. Dala myr deeree iime zorilgonuudtaigaar xuuşan paartinuud tyryytei ylexenь—dyyren zebseggyi ba dalda baişaxa jabadal bolno. Proletariaad bolbol iime polozeenitei ebseze şadaxagyi baihaniinь gerşelen xaruulhanai xeregşji ygei beze.
>
> Enen deerhee şine paarti, proletariaadiiji zasagai tyləө temesexe temeselde xytelxiin tula xysed zyrxe ei, revoliycioonno uşarbaidalai sloozno ysloovinuudta oilgozo şadaxiin tala xysed oopedne ba zorilto teeşe jabahan zamdaxi byxii ba alibyxii uhan doroxi şuluunuudiiji toiron garxiin tula xysed ujan buşuu, bojevoi paarti, revoliycioonno paarti zailaşagyi şuxalanь garza jirene.
>
> Iime paarti ygeigөөr imperialiizmiiji unagaaxa tuxai, proletariaadai diktatuuriiji dailan abxa tuxai bodoxoş xereggyi.
>
> Ene şine paartinь leniniizmiin paarti myn" *(Staalin.* Leniniizmiin asuudalnuud, niuur 62—63).

2). Paartiiin istoori bolbol, saaşanь, xydelmerişen angiiin paarti xadaa, xerbee tere bolbol xydelmerişen angiiin tyryy jabaa teooriiji şudalaagyi haa, xerbee tere bolbol marksiis leeninske teooriiji şudalaagyi haa, өөriingөө angiiin xytelberilegşiin rooliiiji gyisedxeze şadaxagyi, proletaarska revoliyyciin organizaatorai ba xytelberilegşiin rooliiiji gyisedxeze şadaxagyi geze hurgana.

Marksiis-leeninske teooriiin xysenь xadaa ene bolbol uşarbaidal dotor orjentirovaalxa, toiron baigaa sobiitinuudai dotoodo xolbooji oilgoxo, sobiitinuudai jabasi tyryyn xaraxa ba sobiitinuudanь gansaxan mynөө yjede xaişan geed ba xaişaa xygzeze baihaniiji bişe, xarin tedener jireedyide xaişan geed ba xaişaa xygzexe johotoiji medeze abxa argiiji paartida olgozo ygdeg jabadalda baina.

Gansaxan le, marksiis-leeninske teooriiji şudalhan paarti bolbol etigeltеigeer uragşaa dabşaza ba xydelmerişen angiiiji uragşanь xytelze şadaxa jym.

Myn, heөrge, marksiis-leeninske teooriiji şudalaagyi paarti bolbol taamagaar təөrin tegyylxe baatai boldog, өөriingөө jabuulganuudta etigexee naidadag, xydelmerişen angiiji uragşanь abza jabaxa şadabarigyi baina.

Marksiis leeninske teooriiji şudalxa gedeg—Maarks—Eengelьs—Leeninei zoxicolnuudta baidag tus tusagaar viivodyyd ba polozeeninyydiiji hain sedьxeleeree seezeldexe, tedeniiji sag soonь citirovalze huraxa ba seezeldehen viivodyyd ba polozeeninyydenь jamarş uşarbaidalda, azabaidalai jamarş uşaralnuudta xeregtei tuhatai geze naidan, eneen deeree hanaagaa amarxa xereg bolhoor yzegdeze bolxo baina. Gebeş marksiis leeninske teoorido iimeer xandalganь ton buruu bolno. Marksiis-leeninske teooriiji doogmaduudai sugluulbari bolgon, katexiizis bolgon, etigelei siimbol bolgon, tiixede marksiistnuudiiji өөhedinь—yzeg zalgigşad ba naçoodçiguud bolgon xaraza bolxogyi. Marksiis-leeninske teoori bolbol oobşçestviin xygzelte tuxai nauuka, xydelmerişenei xydeləөn tuxai nauuka proletaarska revoliyyce tuxai nauuka, kommuniis oobşçestviin baiguulalta tuxai nauuka myn. Ene xadaa, nauuka bolxo tula, negen bairadaa baidaggyi ba baiza şadaxagyi,—ene xadaa xygzeze ba *narizaza* baidag. Өөriingөө xygzelte dotor ene xadaa şine oopedoor, şine znaaninuudaar bajazangyi baiza şadaxagyi, tiigeed tereenei tus tusagaar poolozeeninyyd ba viivod bolbol sagai yngerxetei zerge ondoo bolongyi baiza şadaxagyi, şine şine istoriiçeska ysloovinuudta taaraxa şine viivodyydeer ba polozeeniuuudaar xalagdangyi baiza şadaxagyi baihanь eli oilgogdono.

Marksiis-leeninske teooriiji şudalxa gedeg—tereenei xamag foormulanuudiiji ba viivodyydiiji seezeldexe, ene foormulanuud ba viivodyydei yzeg byrihee şyyreldexe uşar ogto bolnogyi. Marksiis-leeninske teooriiji şudalxiin tula xamagai tyryynde, tereenei yzeg ba gol udxiin xoorondo ilgaruulza hurxa xeregtei.

Marksiis-leeninske teooriiji şudalxa gedeg—ene teooriiin gol *udxiiji* oilgozo abxa ba proletariaadai angiiin temeselei olon ondoo ysloovinuudta revoliycioonno xydeləөnei praktiiçeska asuudalnuudiiji şiidxexedee ene teooriiji aşaglan xeregleze hurxa jabadal bolno.

Marksiis leeninske tooriiiji şudalxa gedeg—ene teooriiiji revoliycioonno xydeləөnei şine oopedoor bajazuulza şadxa, tereeniiji şine şine polozeeninyyd ba viivodyydeer bajazuulza şadaxa, teooriin gol udxahaa barimtalan garza, xuuşarangi bolhon tereenei zarim xeden polozeeninyyd ba viivodyydiiji, şine istoriiçeska uşarbaidalda taaraxa, şine polozeeninyydeer ba viivodyydeer xalaxa uşarai urda zogsongyi *tereeniiji xygzyylze ba uragşanь dabşuulza* şadaxa jabadal bolno.

Marksiis-leeninske teoori bolbol doogma bişe, xarin jabuulgada xytelberilxe xytelberi myn.

Orodoi xoordoxi revoliyyce xyrter (1917 onoi fevraalь) byxii oronuudai marksiistnuud bolbol parlamentaarna demokratiiçeska respyyblike geeşe kapitaliizmhaa socialiizmda şilzen orxo yjedexi oobşçestviin politiiçeske organizaaciin iemze zyitei zoxistoi foormo myn gedeghee barimtalan gardag baigaa. Zygөөr, Maarks bolbol 70-aad onuudta proletariaadai diktatuuriin ylemze zyitei zoxistoi foormonь parlamentaar respyyblike bişe, xarin Pariizska kommuuniin tiipei politiiçeske organizaaca myn geze zaabarilhan baigaa. Gebeş, gemşel bolxodoo, Maarksai ene zaabarinь Maarksai tryydyyd dotor saaşadiin xygzelte abaagyi ba martagdaşahan jym. Tereenhee gadna, 1891 ondo Erfyyrtske programmiin projeektiiji kriitikelhen kriitike dotor „demokratiiçeska respyyblike bolbol... proletariaadai diktatuuriin specifiiçeske foormo myn bolno"... gehen Eengelьsiin avtoriteedne medyylge bolbol marksiistnuud xadaa demokratiiçeska respyyblikiiji proletariaadai diktatuuriin politiiçeske foormodo toolxoo yrgelzelyylhəer ba handa tezeg yleegeegyi hen. Eengelьsiin ene polozeeni bolbol xozomoo byxii marksiistnuudta tere toon soo Leenindeşji xytelberilxe exin bolzo ygehen baina. Gebeş haa, 1905 onoi orodoi revoliyyce ba, ilangajaa 1917 onoi fevraalьda bolhon revoliyyce bolbol oobşçestviin politiiçeske organizaaciin şine foormiiji—xydelmerişen ba tariaaşanai depytaaduudai Soveedyydiiji debzyylhen baina.

Leenin bolbol Rossiidoxi xojor revoliyyciin oopediiji şinzelen yzehenei yndehen deere, marksiizmiin teooriiji barimtalan garza, proletariaadai diktatuuriin erxim hain foormonь parlamentaarna respyyblike bişe, xarin Soveedyydei respyyblike myn gehen viivodte jirehen baina. Leenin bolbol ene yndehe huuri deere 1917 onoi apreelьde, byrzyaazna revoliyycehee socialiis revoliyycede şilzen orxo yjede, proletariaadai diktatuuriin erxim politiiçeske foormo bolxo Soveedyydei respyyblike organizovaalxiin loozung debzyylee hen. Byxii oronuudai opportuniistnuud bolbol, Leeniniiji marksiizmhaa xolodohondo, demokratiiji ebdehende zemelen, parlamentaarna respyyblikiin tyləө şiregyyldeze orhon baina. Gebeş marksiizmiin teooriiji şudalhan johoto marksiistanь opportuniistnuud bişe, xarin Leenin myn baigaa, uşaranь xadaa Leenin bolbol marksiis teooriiji uragşanь dabşuulhan, tereeniiji şine oopedoor bajazuulhan, tiixede opportuniistnuud bolbol tereeniiji gedergenь tatahan, tereenei polozeeninyydei negiiji doogma bolgohon baina.

Xerbee Leenin bolbol marksiizmiin yzegei urda aiza suxarihan ba Eengelьsiin formuliirovalhan marksiizmiin xuuşan polozeeninyydei negiiji, şine istoriiçeska uşarbaidalda taaraxa, Soveedyydei respyyblike tuxai şine polozeenieer xalaxiiji şiideegyi baigaa haanь, partiitai, manai revoliyycetei, marksiizmtai jyy baixa baigaab? Paarti bolbol xaranxiida təөrize jabaxa baigaa. Soveedyyd bolbol dezorganizoovanno baixa baigaa, bidener Soveed zasag ygei baixa baigaabdi, marksiis teoori bolbol serьjoozno gai garza tesexe baigaa. Proletariaad aldaxa baigaa, proletariaadai daisad şyyberilxe baigaa.

Doimperialiis kapitaliizmiiji şinzelen yzөөd, Eengelьs ba Maarks bolbol socialiis revoliyyce xadaa negen, tusagaar abtahan, orondo ilaza şadaxagyi, ene xadaa gansaxan le byxii gy, ali olonxi civilizoovanno oronuudta negen sagai soxiso xegdexede ilaza şadaxa gehen viivodto jirehen baigaa. Enenь XIX zuunzilei ten yjede baigaa hen. Ene viivod bolbol xozomoo byxii marksiistnuudta xytelberilxe polozeeni bolzo ygehen baina. Gebeş haa, XX zuunzilei exinde doimperialiis kapitaliizm bolbol imperialiis kapitaliizmda xubilan orohon, өөde urgaza baigaa kapitaliizm bolbol yxeze jabaa kapitaliizm bolhon baina. Leenin bolbol doimperialiis kapitaliizmiiji şinzelen yzehenei yndehen huuri deere, marksiizmiin teooriiji barimtalan garza, Eengelьs ba Maarksai foormulanь şine istoriiçeska uşarbaidalda taaraxagyi boloo, socialiis revoliyyce xadaa negen, tusagaar abtahan, orondo ilaza xysed şadaxa gehen viivodte jirehen baina. Byxii oronuudai opportuniistnuud bolbol Leeniniiji marksiizmhaa xolodohondo zemelen, Eengelьs ba Maarksai xuuşan foormuliin tyləө şirgyyldeze orhon baina. Gebeş marksiizmiin teooriiji şudalhan johoto marksiistanь opportuniistnuud bişe, xarin Leenin myn baigaa, uşaranь xadaa Leenin bolbol marksiis teooriiji uragşanь dabşuulhan, tereeniiji şine oopedoor bajazuulhan, tiixede opportuniistnuud bolbol tereeniiji gedergenь tatahan, tereeniiji myymi bolgohon baina.

Xerbee Leenin bolbol marksiizmiin yzegei urda aiza suxarihan baigaa haanь, xerbee tereende marksiizmiin xuuşan viivodyydei negiiji abza xajaad, şine istoriiçeska uşarbaidalda taaraxa, negen, tusagaar abtahan, orondo socialiizmiin ilalta bolxo arga tuxai şine viivodeer xalaxa erelxeg zorig xysөөgyi haanь, paartiitai, manai revoliyycetei, marksiizmtai jyy baixa baigaab? Paarti bolbol xaranxiida təөrize jabaxa baigaa, proletaarska revoliyyce bolbol xytelberihee xahagdaxa baigaa, marksiis teoori bolbol muudaza exilxe baigaa. Proletariaad bolbol aldaxa baigaa, proletariaadai daisad şyyberilxe baigaa.

Opportuniizm bolbol marksiis teooriiji gy, ali tereenei tus tusagaar polozeeninyydiiji ba viivodyydiiji sexe otricaalga xodol boixo baidag bişe jym. Opportuniizm bolbol zarimdaa marksiizmiin xuuşarangi bolood baihan tus tusagaar polozeeninyydhee şirgyyldexe ba tereegeeree xadaa marksiizmiin saaşadaa xygzeltiij haatuulan barixiin,—tiime xadaa,—baha proletariaadai revoliycioonno xydeləөnei xygzeltiiji haatuulan barixiin tula tedeniiji doogma bolgoxo nedelgenyydte yzegdeze gardag jym.

Eeng iьsiin naha barahanai hyylde ton aguu jixe teoreetig Leenin, tiigeed Leeninei hyylde—Staalin ba Leeninei bişe bişe şabinaranь—gansaxan marksiistnuud baigaa, tedener xadaa marksiis teooriiiji uragşanь dabşuulhan ba proletariaadai angiiin temeselei şine ysloovinuudta tereeniiji şine oopedoor bajazuulhan baina geze xөөrdyylengyigөөr xeleze bolno.

Soxom Leenin ba leenincyyd xadaa marksiis teooriiji uragşanь dabşuulhan deerehee, leniniizm bolbol marksiizmiin saaşadaxi xygzelte, proletariaadai angiiin temeselei şine ysloovinuuddaxi marksiizm, imperialiizmiin ba proletaarska revoliyycenyydei epooxiin marksiizm gazarai zurgaanai negə xuoi deere socialiizmiin ilaltiin epooxiin marksiizm myn bolno.

Bolьşeviigyydei paarti bolbol, xerbee tereenei tyryy kaadranuudanь marksiizmiin teooriiji şudalaagyi baigaa haanь, xerbee tedenerenь ene teooriiji xydeləөnde xytelberilxe xytelberi bolgon xaraza huraagyi baigaa haanь, xerbee tedenerenь tere teooriiiji proletariaadai angiiin temeselei şine oopedoor bajazuulan, marksiis teooriiji uragşanь dabşuulza huraagyi baigaa haanь, 1917 onoi Oktiaabrьda ilaza şadaxagyi hen belei.

Amerikaanska xydelmerişenei xydeləөniiji xytelberilxe xeregiiji өөhedtөө abhan Ameerikede baigaa nemeecke marksiistnuudiiji kriitikelen, Eengelьs iigeze bişehen baina:

> „Neemecyyd bolbol өөheulingөө teoorihoo amerikaanska maassanuudiiji xydeləөnde oruulxaar ieçaig xeze şadaagyi baina. Tedener bolbol, tere teooriiji seezeldeze abxa xeregtei—tiigee haa terenь azabaidalai byxii uşaralnuudta gyised bolno geze toolon, өөhedөө ene teooriiji oilgodoggyi ba eneende doktrineersleer ba dogmatiiçeskaar xandadag baina. Tedenerte xadaa enenь xydeləөnde xytelberilxe xytelberi bişe, xarin doogma myn bolno" (*K. Maarks* ba *F. Eengelьs,* t. XXVII, niuur 606).

Revoliycioonno xydeləөnь uragşaa jabaad baihan tere sagta, 1917 onoi apreelьde proletariaadai ba tariaaşadai revoliycioonno demokratiiçeska diktatuuriin xuuşan foormuliin xoino oo şirgyyldehen Kaamenev ba zarim xeden xuuşan bolьşeviigyydiiji kriitikelen, socialiis revoliyycede şilzen oroxiiji erin,—Leenin iigeze bişehen baina:

> „Manai hurgaal bolbol doogma bişe, xarin xydeləөnde xytelberilxe xytelberi myn—istoriiçeska proceessei tusagaar *polosaa byriiin konkreetne* ekonomiiçeske ba politiiçeske uşarbaidalaa zalaşagyi dyrse xuoilagdadag gansaxan le *jyrenxii* zorilgonuudiiji hain gehen uşaratai hanaaşalxa şadabaritai „foormulanuudiiji" seezeldelgiiji ba egeelei dabtalgiiji zybteigөөr jogtolhon Maarks ba Eengelьs bolbol iigeze xodoo xeledeg hen belei... Marksiizm bolbol ysegder yderei teooriiin xoinohoo şirgyyldexee yrgelzelyylxe bişe, xarin amidii-azabaidalai, *boloto baidalai* todo faaktnuudiiji todoirzolon xaraxa johotoi tere arsaşagyi ynen uşariiji өөrtөө oilgozo abxa zailaşagyi şuxala..." (*Leenin,* t. XX, niuur 100—101).

3. Paartiiin istoori bolbol, saaşanь, xydelmerişen angiiin zergenyydte jabuulgaa xeze baidag, xydelmerişen angiiin gegdengi sloinuudiiji byrzyaziitai teberelдeende tyixideg ba, ene meteer bolxodoo, xydelmerişen angiiin jedinstvooji butasoxidog zizebyrzyaazna paartinuudiiji xiaasoxingyigөөr—proletaarska revoliyyciin ilalta bolxo argagyi geze hurgana.

Manai paartiiin istoori bolbol zizebyrzyaazna paartinuud: eseernyydtei, menьşeviigyydtei, anarxiistnuudtai, nacionaliistnuudtai temesehen temeselei ba tedeniiji xiaasoxilgiin istoori myn. Tiime paartinuudiiji ilan zailuulangyigөөr ba xydelmerişen angiiin zergenyydhee tedeniiji namnaagyigөөr xydelmerişen angiiin jedinstvooji tuillaxa argagyi baigaa, tiigeed xydelmerişen angiiin jedinstvoo ygeigөөr—proletaarska revoliyyciin ilaltiiji bejelyylxe argagyi baigaa.

Abhaar kapitaliizmiiji saxin baigaxiin tyləө, udaanь Oktiaabrьska revoliyyciin hyylde—kapitaliizmiiji, togtoon bodxoxiin tyləө bainan ene paartinuudiiji xiaasoxingyigөөr proletariaadai diktatuuriiji saxin bailgaxa, xari oronoi serigei interveenciiji ilaxa, socialiizmiiji baiguulxa argagyi baigaa.

Aradiiji mexelxiin tula өөhedingөө „revoliycioonno" ba „socialiis" paartinuud geze nerelhen byxii zizebyrzyaazna paartinuud—eseernyyd, menьşeviigyyd, anarxiistnuud, nacionaliistnuud bolbol—ajaar Oktiaabrьska socialiis revoliyyciin urda kontrrevoliycioonno paartinuud bolzo, xozomonь xari oronoi byrzyaazna razveedkenyydei aagentnuud, şpioonuudai, vrediitelьnyydei, diversaantnuudai, aluuişanai, exe orondo urbagşadabaanuda bolşohoniiji slyçajnoşodo toolozo bolxogyi.

> „Proletariaadai jedinstvoo bolbol, geze Leenin xelene, sociaalьna revoliyyciin epooxodo gansaxan le marksiizmiin tuilai revoliycioonno paartiaar, byxii yleдegşe paartinuudiiji esergyysehen gansaxan le gaingyi xatuu temeseleer bejelyylegdeze bolxo jym" (*Leenin,* t. XXVI niuur 50).

4. Paartiiin istoori bolbol, saaşanь, өөriingөө zergenyyddexi opportuniistnuudtai ebseşegyigөөr temesengyi, өөriingөө dotoodox kapituliaantnuudiiji xiaasoxingyi xydelmerişen angiiin paarti xadaa өөriingөө zergenyydei jedinstvooji ba disciplliiniiji saxin bailgaza şadaxagyi, proletaarska revoliyyciin organizaator ba xytelberilegşe bolxo өөriingөө rooliiiji gyisedxeze şadaxagyi, bişe, socialiis oobşçestviiji baiguulagşa bolxo өөriingөө rooliiiji gyisedxeze şadaxagyi, geze hurgana.

Manai paartiiin dotoodiin azabaidalai xygzeltiin istoori bolbol paarti dotorxi opportuniis gryyppenyyd—„ekonomiistnuudtai", menьşeviigyydte, trockiistnuudtai, buxaariincuudtai, nacionaal-ykloniistnuudtai temesehen temeselei ba tedeniiji xiaasoxilgiin istoori myn.

Paartiiin istoori bolbol byxii kapituliaantska gryyppenyyd xadaa xeregeingee udxaar manai paarti dotoi menьşeviizmiin aagentnuud, tereenei xog hyyl, tereenei yrgelzelei myn baigaa geze hurgana. Tedener bolbol, menьşeviizmde adil, byrzyaazna viijaaniiji xydelmerişen angida ba paartida nebteryylegşeдei rooliiiji gyisedxeze baigaa. Iimede paarti dotor ene gryyppenyydiiji likvidaacalxiin tyləө temesel bolbol menьşeviizmiiji likvidaacalxiin tyləө temeselei yrgelzelelenь baigaa hen.

„Ekonomiistnuud" ba menьşeviigyydiiji xiaasoxloogyi haa, bidener bolbol paartiiiji baiguulza ba xydelmerişen angiiiji revoliyycede xytelze şadaxagyi hen beleibdi.

(Yrgelzelelenь 3-daxi niuurta)

YRGELŽELEL

Trockiistnuud ba buxaarincuudiiji xiaasoxioogyi haa, bidener bolbol socialiizmiiji baiguulgada şuxala xeregtei ysloovinuudiiji beledxeze şadaxagyi hen beleibdi.

Byxii ba ali byxii zyhenei nacionaal—yklonilstnuudiiji xiaasoxioogyi haa, bidener bolbol aradiiji internacionaliizmiin dyyxeer xymyyzyylze şadaxagyi, SSSR-ei araduudai aguu jixe ebejiin tugiiji arşalza şadaxagyi, Soveed Socialiis Respyyblikenyydei Sojuuziiji baiguulza şadaxagyi hen beleibdi.

Bolьşeviigyyd bolbol paarti dotor baigaa opportuniis elemeentnyydtei temesexe xeregtei dan jixe sag gargahan, tedener bolbol opportuniistnuudai udxaşana iiji ylyylen segneh n mete yzegdeze bolxo jym. Gebeş, enenь ton buruu. Elyyr organizmda şarxa ybeşeniiji teseze bolxogyide adli, eehediingee dunda opportuniizmiiji teseze bolxogyi. Paarti bolbol xydelmerişen angiiin xytelberilegşe otriad, tereenei tyryy kreepostь, tereenei bojevoi ştaab myn. Xydelmerişen angiiin xytelberilegşe ştaabta etigel bagatan, opportuniistnuud, kapituliaantnuud, predaatelьnuud hauxa jabadal iiji tabiza bolxogyi. Eeriingee ştaabta, eeriingee kreepostьde kapituliaantnuud ba predaatelьnuudtai baigaad, byrzyaziitai yxelei temesel xexe gedeg—ene xadaa froonthooş i ba tiiheeşji buudagdaza baihan xynyydei baidalda oroxo jabadal myn bolno. Iime temesel xadaa zybxen le diildeleer dyyrxe baihinь oilgo oşji jadaltagyi baina. Kreepostьnyyd bolbol xamaghaa ximuaar dotorhoon abtadag. Iialta tuillaxiin tula, xamagai tyryynde, xydelmerişen angiin paartiiji, tereenei xytelberilegşe ştaabiiji, tereenei tyryy kreepostiiji—kapituliaantnuudhaa, dizertiirnyydhee, ştreikbreexernyydhee, predaatelьnuudhaa seberlexe xeregtei.

Trockiistnuud, buxaarincuud, nacionaal—yklonilstnuud bolbol, Leeniintei temesexedee, paartitai temesexedee, menьşeviigyyd ba eseernyydei dyyrgehendel adliaar dyyrgehen—faşiis razveedkenyydei aagentnuud bolhon. Şpioonuud, vredi telьnyyd, aluurşan, diversaantnuud exe orondoo urbagşad bolhon jabadaliiji lyçalnostьdo toolzo bolxogyi.

„Eehediingee zergenyydte reformiistnuudtai, menьşeviigyydtei baigaad, geze Leenin xelene, proletaarska revoliyycede ilaza *bolxogyi*, tereeniiji arşalan bariza *bolxogyi*. Ene soxom principiaalьna beze. Ene bolbol Rossiinşji, Veengriiinşji oop door eli batalagdahan baina.. Rossiido berxe baidalnuud *olon udaa* tajgaa hen, tiixede, xerbee menьşeviigyyd, reformiistnuud, zizebyrzyaazna demokraaduud paarti dotor ylehen baigaa haanь, soveed režiim unagaagdahan baiza magad belei..." (*Leenin*, t. XXV, niuur 462—463).

„Xerbee manai paartida, geze nyx. Staalin xelene, eertee dotorooi jedinstvooji ba eehediingee zergenyydei yzegdeegyi bata niagtazaraliiji baiguulza şadagdahan baigaa haa,—ene bolbol, xamgai tyryynde, paarti xadaa opportuniizmiin buza aihaa sig soonь seberlegdeze şadahan, paarti xadaa likvidaatornuudiiji, menьşeviigyydiiji paartihaa xolo namnaza şadahan deerehee bolhon baina. Proletaarska paartinuudai xygzeltiin ba byxezelgiin zamanь xadaa tedeniiji opportuniistnuud ba reformiistnuud, sociaal-imperialiistnuud ba sociaal-şoviniistnuud, sociaal-patriooduud ba sociaal-pacifiistnyy hee seberlexe jabadaliiji damzan gardag baina. Paarti bolbol eeri gee opportuniis elemeentnyydhee seberledegeeree byxezedeg" (*Staalin*, Leniniizmiin asuudalnuud, niuur 72).

5) Paartiin istoori bolbol, saaşanь, paarti xadaa, xerbee tere bolbol amzaltanuudtaa daşuuran, bejee jixede bodozo exilee haa, xerbee tere bolbol eeriingee xydelmeriin dutuuji azagaza zogsoo haa, xerbee tere bolbol eeriingee ald unuudiiji zederxehee aidag, tereenee sag soonь eleer ba ynen sexeer haa haa aidag baigaa haa, xydelmerişen angiiin xytelberilegşe bolxo eeriingee rooliiiji gyisedxeze şadaxagyi geze hurgana.

Paarti bolbol, xerbee tere xadaa kritike ba samokriitikehee aiggyi, xerbee tere xadaa eeri ngee xydelmeriin alduunuud dutuunuudiiji balartuuldaggyi, xerbee tere xadaa partiiina xydelmeriin alduunuud deere kaadranuudiiji hurgadag ba xymyzyyldeg, xerbee tere xadaa sag soonь eeriingee alduunuudiiji zahza şadadag baigaa haa, ilagdaşagyi baidag jym.

Paarti bolbol, xerbee tere xadaa eeriingee alduunuudiiji nuudag ton şuxala asuuda nuudiiji balartuulan daradag eeriingee alduunuudiiji amagalan baidalai falьşiiva paraadaar daldalxa, kritike ba samokriitikiiji tesedeggyi, be edee xanangi meleer nebterdeg, bejedee duralangi mede elde ygtedeg ba ilgelen amraza exildeg ba gaa haa, yxeze xosordog jym.

„Politiçeske paartiin, geze, Leenin xelene, tereenegee alduunuudta xandaxa jabadal bolbol paartiin serьjoozno baihanai ba eeriingee *angida* ba azalşan *maassanuudta* eeriingee ujalganuudiiji *xereg deere* gyisedxehenei ton şuxala ba ynen kriteerinyvdei negenь myn. Alduugaa elieer mederxe, tereenei şaltagaaniiji eliryylze gargaxa, tereeniiji tyreehen uşarbaidal iiji anaalizlaza yzexe, alduugaa zahaxa arganuudiinь anxaraltaigaar xelsexe,—enel xadaa paartiin serьjoozno şinze temdeg, enel xadaa tereenei eeriingee ujalganuudiiji gyisedxehen jabadal, enel xadaa—*angiiiji*, tiigeed udxanь maassanuudiiji xymyyzyylxe ba urgaxa jabadal myn" (*Leenin*, t. XXV, niuur 200).

Tiigeed saaşanь:

„Mynee xyrter yxehen byxii revoliycioonno paartinuud bolhol—*bejee jixede bodohon* ba tedenei xysenь jamar jyymede baihaniiji xaraza şadadaggyi baihan, *eehediingee hula talanuud tuxai xelexejee aidag* baihan deerehee, yxehen baina. Zygeer bidener yxexegyibdi, jyyn gexede, bidener eehediingee hula talanuud tuxai xelexejee aidaggyibdi, tiigeed hula talii ilan zailuulza hurdagabdi" (*Leenin*, t. XXVII, niuur 260—261).

6) Esesee, paartiin istoori bolbol maassanuudtai yrgen xolboonuud ygeigeer, ene xolboonuudiiji yrgelze byxezylengyigeer, maassanuudai goolosiiji şagnaza abxa ba tedenei şuxala bolhon xereglelnyydiiji oilgoxo şadabari ygeigeer, gansaxan maassanuudiiji hurgaxa bişe, xarin baha maassanuudhaa hurxaar belen baidag ygeigeer.—xydelmerişin angiiin paarti bolbol xydelmerişen angiiin olon millioonuuiji ba byxii azalşaniiji eeriingee xolnohoo xytelxe şadabaritai johoto maassova paarti baiza şadaxagyi geze hurgana.

Paarti bolbol, xerbee tere xadaa, Leeninei xeledeg johoor „azalşanai ton yrgen maassatai, tyryyş in tyryyde proletaarska maassatai, gebeş baha tereşelen proletaarska bişeşji azalşa maassatai xolboldozo, dytel iseze medeeze ş tadaa xyrter, xerbee duralaa haatnai, nilize" (*Leenin*, t. XXV, niuur 174) şadaa haa ilagdaşagyi baixa jym.

Paarti bolbol, xerbee tere xadaa eeriin ee ultan—partiiina skorlupaa soogoo xaagdadag, xerbee tere xadaa maassanuudhaa tahardag, xerbee tere xadaa biyrokratiiçeska naliootoor byrxeegdedeg baigaa haa, yxeze xosoroxo jym.

„Bolьşeviigyyd bolbol, geze nyx. Staalin xelene, aradai yrgen maassanuudtai xolboogoo baiigaza baigaa sagtaa tedener ilagdaşagyi baixa jym geze zuraan bolgon mederxe xeregtei. Tiigeed, heerge, tedener bolbol alibyxii xyseleer xahagdaxiin ba xoohon jym bolxiin tula, bolьşeviigyydte maassanuud haa taharxa ba tedentei xolboogoo taharaad orxibol, tedende biyrokratiiçeska zibeer byrxeegdeed orxibol xyrxe baina.

Uida sagai greegyydte tedenei mifoloogiin sisteeme dotor nege gaixamşag uuta geroi—Antei gedeg baigaa, tere xadaa, mifoloogiin poovestoldog johoor, Posseidoon gedeg—dalainuudai burxanai Gei gedeg—gazarai eme burxanai xyby n baihan jym. Tere xadaa tereeniiji tyreehen, tezee en ba xymyzyylhen eeriin ee exede ilangajaa barisaatai xaldangi baigaa. Tereenei—ene Anteiin ilaagyi tiime geroi geze baigaag i. Tere xadaa ilagdaşagyi geroido toologdohon baina. Tereenei xysenь jamar jyymede baigaab? Xysenь xadaa, daisantai temesehen temesel le tereende berxe bolood baihan uşar byride, tere bolbol gazarta tereeniiji tyreehen ba tezee en exedee xaldaldadag ba şine xyse abdag jabadalda baigaa. Gebeş haa baha tereende hula gazar baigaa —enenь ali negen uşaraar gazarhaa taharhan baiza bolxiin ajuul belei. Daisad bolbol tereenei ene hula talii bodomzolon xaraisaza, tereeniiji xaruuhalan baidag hen. Tiigeed le tereenei ene talii xereglehen ba tereeniiji ilahan daisan oldohon jym. Enenь Gerkyles gedeg belei. Gebeş tere xaışan geed tereeniiji ilaabr Tere xadaa tereeniiji gazarhaan tahalgan, agaarta yrgeze gargahan, tereenei xaldaldaxa argiinь buhaahan ba, ene meteer bolxodoo, tereeniiji agaarta boozo alahan jym.

Bi bolbol bolьşeviigyyd geeşe bidende greeçeske mifoloogiin geroij, Anteiji hanuulan durdana geze hananab. Tedener, myn tere Anteide adli, tedeniiji tyreehen, tezeehen ba xymyzyylhen eehediingee exetei, maassanuudtai xolbootoi baidagaaraa xysetei baina. Tedener bolbol eehediingee exetei, araduudtai xolbootoi baigaa sagtaa, tedener ilagdaşagyi bolon ylexiin tula byxii şaansnuudtai baiza baina.

Eneen dotor bolьşeviig xytelberiin ilagdaşagyin tylxiyyr baina" (*Staalin*). „Paartiina xydelmeriin dutuunuud tuxai").

Bolьşeviig paartiin jabaza jirehen istoriiiçeska zamai gol yrooguudanь iimenyyd baina.

> ### SELЬKOORNUUD BA STENKOORNUUDTA TUHALAMŽA
>
> **Redaakca xadaa xanlin gazeedyydei xydelmerilegşed ba selьkoornuudta egeel tyryyşiin şuxala zorilg nuudiiji xexe xydelmeridenь tuhalaxa zorilgoor, egeel tyryyşeer medeze abxa elementaarna asuudalnuudiiji toliiozo baixiin tylee myneeder tyryyşiin statьj aji gargaba. Tiime tula, redaakca bolbol xaniin gazeedei xydelmerilegşed ba selьkoornuud xadaa eehediingee xydelmeri tuxai bişeze baixiiji xysene.**

SELЬKOOR GEEŞE JAMAR BAIXA JOHOTOIB

Selьkoor xadaa „Bi selьkoor, tusa aar niuur gee eb" geze bejee deegyyr abxuulxa johogyi, xarin nyxedeleee urda skroomno baixa johotoi.

Jamar negen organizaacahaa eeriingee xeregtei materiaal abxadaa, „bi selьkoor geeşeb" geze xaşxaraad, tere organizaacahaa tusagaar xandalga erideg, iime selьkoor xadaa ton muu geeşe. Ynexeeree skroomno selьkoor xadaa „bi selьkoor geeşeb" geze jixerxengyi, eertee xeregtei materiaaliiji zakoonoi johoor abadag baixa johotoi.

Selьkoor bolbol kolxooznighoo ondoo, tusagaar erxetei baidag bişe, gazeedte statьjaa bi edeggyi kolxooznig şingi adalixan kolxooznig geeşe. Selьkoor xadaa redaakcahaa speciaalьna ydostovereeni erixegyi johotoi, jyyndeb gexede, selьkoor bolbol redaakciin şaad na xydelmerişen bişe baina.

„Bi selьkoor geeşeb, bi byxiiji şadaxab, xeniiji bişexejee hananabiib, tere xynee bişezeixixeb" geze xaşxaraad jabadag selьkoor xadaa jamar negen xyneer arsaldaad gy, ali negende duraa gutaad, tere jamarşji gemgyi xyniiji gazeedei xuudahanda bişedeg, iime selьkoor xadaa maassiin dunda jamarşji xyndegyi, tiimehee selьkoor baiza şadaxagyi baina.

Selьkoor xadaa kolxoozniguudai jamar negen zyileer statьjaa bişexe gexedenь, tereendenь duragylxexe, bi selьkoor xadaa gansaaraa statьjaa bişexe johotoib, tiimehee bişe kolxooznigud gazeedte statьjaa bişexegyihee, namda materiaal sugluulza ygexe johotoi geze hanadag, iime zan ton buruu, oroldoo bolxogyi, ynexeeree selьkoor bolbol eerhee ondoo selьkoornuudiiji oloşoruulxiin tula oroldoxo johotoi.

Selьkoor—ene xadaa gazeedei xydelmeride eehediingee hain duraar orohon agtiviistnyyd geeşe. Selьkooriiji sugluan deere hungadag bişe, myn şi selьkoor bolboş geze tomilodog ba ba aldaggyi jym.

Selьkoornuudai „xaamal" sugluan, tedeeniiji ujalgalnan tusagaar togtoomzo gargagdadaggyi johotoi.

Selьkoornuud geeşe somsoveedei, partiiina, komsomoolьsko ba profsojuuzna organizaacanuudta xydelze baidag geeşe. Tiimehee selьkoornuudiiji sugluulza tusagaar organizaaca bii bolgozo, „selьkooroi biyroo gexe mete baiza bolxogyi.

Selьkoor byxen ondo ondoo gazeedyydte statьjaa bişedeg zariimaninь centraalьna gazeedyydte, zarim negeninь oblastnoi ba raioonoi gazeedyydte bişedeg, ted, edener xadaa jamar gazeedyydte bişexe duratai, tere gazeedtaa bişexe erxetei.

Centraalьna, oblastnoi gy, ali raioonno gazeedyydte statьjaa bişedeg selьkoornuudiiji zergiingee talaar „jixe" xaniin gazeed te bişedeg selьkoornuudiiji „baga" zergetei geze hanaxa jabadalnuud bii baidag, ene xadaa ton buruu, centraalьnaş ba xaniin gazeedte bişedeg selьkoornuud xadaa ton adali nuud, xeniişiij xadaa gazeedte bişedeg xyn tuladaa adali selьkoor geeşe.

Bi, centraalьna ba oblastnoi gazeedyydte bişedeg xadaa „bişixan" xaniin gazeedta bişenenei xereggyi geze zergeer h nadag selьkoor baibal ton buruu, centraalьna ba oblastnoi gazeedyydte bişedeg selьkoornuud bolbol xaniin gazeedei xydelmeride ugaa aktiivnaar orolsoxo ujalgatai.

„Bolьşeviig xeblelei ynen sexe selьkoor bolbol gazeedte statьjaa bişexedee ton toodorhon taaktatai, xysed şalgagdahan materiaal bişexe johotoi.

Hain selьkoornuud bolbol bolzo baihan honin zyilnyydiiji ba xegdenen alduu dutuunuudiiji sag soonь gazeedte bişedeg baina.

(B. Goreelig, „Selьkoornuudaar jaaza xydelmerlxeb" gehen broşuurhaa)

G. C. BELЬGAAJEV.

BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Prezidiymei tyryylegşe.

Malazaliiji byxii xemzeegeer xygzeexiin tylee

...arьkovska ooblatiiin, Xo...ske raioono kolxoozniguu... gaixamşig iniciativiiji ma... espyyblikiin xeden a baad... uugaad eregtei ba emegtei ... oozniguud, todorxoigoor ... xede, Ulaan-Ydiin Prigorod... ... raioonoi, Selengiin ba bişe aimaguudai tyryy kolxooz... ud xaluunaar demzeze ab... baina. BMASSR-ei Verxoov... Soveedei Prezidiymiin bolbol ... tyylei iniciativiiji amarşal... ... mala aliiji xygzeelgiin gy... plaaniiji dyyrgexiin ty... ... malanuudai ybelzelgiiji ... neer emx dxexiin ba Byxe... juuzna xydeeş azaxiin vistav... ... erxim hainaar beled exiin ... aimguud, MTS-uud, kol... uud, kolxoozno tovaarna ... enyyd ba malazalai bri... nuud xoorondiin respyb... ka socsorevnovaaniiji so... ... hon baina.

...ASSR-ei Verxoovno So... ei Prezidiym bolbol soc... revnovaaniiji sonosxozo, so... ... xydee azaxiin tyryy xy... ... aixamşagta iniciativiiji ... xiiji, socialiis sorevnovaa... ... kolxoozno tovaarna feer... ... dei ba malazalai brigaa... dai byxii xydelmerilegşe... ... ibaaduulxiiji ba BXAV de ... alsaxa xyndete erxe ... tuilaxa jabadaliiji xan... ... nь aimagai gyisedxexe ... edyyd, gazartariaalangai ... uud, selьsoveedyyd, kol... ... d· hovxoozuud ba ... uudai xytelberi-

le şediiji uriaalhan baina.

Respyblikaanska zivrii bolbol sonosxogdohon sorevnovaaniiin tyryyşiin itoguudiiji xygzeltetei xiihootoi byxii xemzee jabuulganuudai dyyrgeltiin jabasa tuxai respyyblikiin Narkomzeemeer tabigdahan medeenyyd xadaa respyblikaanska sorevnovaaniiin sonosxogdohonhoo xoişo jixexen xydelmerinyyd jabuulagdaa geze xaruulna. Olonxi aimaguudai partiiina, soveed organizaacanuud bolbol ene asuudalda serьjoozno or xandahan ba kolxoozniguudai politiçeske ba yiledbeliin aktiivnostiiji deeş lyylze, maassova-politiçeske xydelmerinyydiiji delgeryylze şadahan baina.

Damzuulgiin Ulaan Tugiiji abalgiin kandidaadai pretendeentnyydte 5 aimaguud—Muxar-Şiberei, Selengiin, Kabaanskiin, Biçyyrei ba Tarbagataiin—dento logdono. Ede aimaguud bolbol malazaliiji xygzeexe gyrenei 1938 onoi plaaniiji ylyybşelen dyyrgehen ba BXAV-de beledxelei talaar jixexen xydelmerinyydiiji jabuulhan baina.

Damzuulgiin Ulaan Tugiiji abalgiin negedexi kandidaadta Muxar-Şiberei aimag toologdono. Muxar-Şiberei aimagai kolxoozuudta socialiis sorevnovaaniiji yrgeneer delgeryylhenei rezylьtaadta, malnuudiiji ydxelgiin gyrenei plaan mordoi talaar 102 proceent, eberte malnuudai talaar 107 proceent, xonii ba jamaanuudai plaan 111 proc. gaxainuudiiji ydxelgiin plaan 163 proceent dyyrgegdehen ba byxii malnuudanь tezeelnyy deer, baraiuudaar xangagdanxai baina. Muxar-Şiberei aimagai kolxoozuud, feermenyyd ba tyryy xynyyd bolbol Byxesojuuzna xydee azaxiin viistavkede xabaadalsaxa dura xysel tuxaigaa 134 medyylgenyydiiji ygehen baina.

Ulaan Tugiiji abalgiin xojordoxi kandidaatta Selengiin aimag toologdobo. Tus aimagai kolxoozuudta „Byxesojuuzna xydee azaxiin viistavka tuxai zakoon ba socsorevnovaaniiin ysloovi yrgeneer oilgo ulagdahan baina. Kolxoozuud, feermenyyd ba tyryy xynyydenь xadaa socsorevnovaanida aktiivnaar orolsohon baina. Ede bygediin rezylьtaadta, Selengiin aimag bolbol malnuudai too tolgoiiji oloşoruulalgiin gyrenei plaaniiji, aduunai talaar 101 proceent, eberte malnuudai talaar 10.,xoni jamaaduudai talaar 105 proceent ba gaxainuudai talaar 105 proc. dyyrgeze şadaba, Tus aimagaa Byxesojuuzna xydee azaxiin viistavkede xabaadalsaxa dura xysel tuxai 55 medyylgenyyd orohon baina. Respyyblikiin tyryy kolxoozuudai negen bolxo, Teelьmanai neremzete kolxooz bolbol viistavke deere xysedeer xaruu agdaxa baina.

Socialiis sorevnovaaniiin yrgen dolgiin bolbol xeden arbaad kolxoozuud, feermenyyd r gaadanuud ba kolxoozniguudiiji xabaaduulaa. Eneeneinь rezylьtaadta ton olon kolxoozuud bolbol ynder pokazaatelьnuudiiji tuilaza şadahan baina. Žişeelxede, Kabaanskiin aimagai Kirovei neremzete kolxooz (tyryylegşenь nyxer Sopynoov)bolbol malazaliiji xygzeexe gyrenei plaaniiji 102 proc. dyyrgebe.

BXAV-de xabaadaxa tuxai medyylge ygehen, Şeerginske selьsoveedei, „Kraa na- Paaxarь" kolxooz (tyryylegşenь nyx. Kyrbaatov) bolbol malazaliiji xygzeexe gyrenei plaaniiji 100 proc. dyyrgehen ba gektaar byriheе dunda zişeegeer 13 ceentner tariaa xuriaahan baina.

Gadana, Kabaanskiin MTS (direektorenь — SSSR-ei Verxoovno Soveedei depytaad nyx. Kyrbaatov) bolbol respyblikaanska sorevnovaanida emxiteigeer orolsohon baina. Ene MTS bolbol 1939 onoi fevraaliin 1 xyrter traaktornuudai ba xydee azaxiin maşiinanuudai remoontololgiiji dyyrgexe ba 1939 ondo „ÇTZ" traaktoraar 1500 gektaar xaxalxa ba „STZ" traaktoraar 700 gektaar xaxalxa geze ujalganuudiiji abahan baina. Tus MTS bolbol Itanciin MTS-iiji socialiis sorevnovaanida urihan jym. Ene sorevnovaanida tus MTS-iin xydelmerilegşed xadaa baga bişe pokazaatelьnuudiiji tuilahan baina. Žişeelxede, traktoriist Texeejev bolbol socialiis sorevnovaanida orolsozo, „STZ" traaktoraar 500 gektaar smeene soogoo xaxalxa ba traaktornuudiiji remoontololgiin graafigiiji ton nariaar dyyrgexeb geze bejedee ujalga abhan baina.

Iime xynyyd ba kolxoozuud manai respyyblike dotor ton olon baixa. Gebeş, zarim aimaguudai organizaacanuud bolbol tyryy xynyydei iniciativiiji tolgoiloogyi ba tereniiji byxii kolxoozniguudai dostojaani bolgoog i baina. Zediin aimag dotor (aimgyisedkoomoi tyryylegşe nyxer Uşnaajev) socialiis sorevnovaani yrgeneer delgeryylegdeegyi. Ene aimagai kolxoozniguudai dunda respyblikaanska sorevnovaaniiin ysloovi ba SSSR-ei Verxoovno Soveedei II Seessi deere bata azdaza abtahan „Byxesojuuzna xydee azaxiin viistavke tuxai" zakoon bolbol myneexyrter zybşen xelsegdeegyi baina. Zoovetbariilganuudainь plaan oroidoo 60 proceent dyyrgegdehen baina. Kolxoozuudainь malnuud tezeelter miil 0 proc. xangagdanxai. Aimagai olonxi kolxoozuudta tariaa soxilgiin hyyleer, soloomonь somogdongyi, pooli deegyyree sahanda daragdaza xebtedeg baina.

Socsorevnovaaniiji ba BXAV-de me yylgenyydiiji ygelgiiji emxidxelgiin xeregyyd Jaruuniin aimagta (aimgyisedkoomoi tyryylegşe nyxer Badmaajev) myn le hula baina. Ene aimaghaa oroidoo negexen medyylge orohon baina. Gansaxan le, hyylşiin ydernyydte Jaruuniin aimagai xytelberilegşed bolbol viistavkede beledxelei xydelmerinyydiiji jabuulza exilhen baina.

Respyblikaanska sorevnovaaniiji sonosxolgo tuxai Verxoovno Soveedei Preziidiymei togtool olon aimgyisedkoomuudaar dyyrgegdeegyi baina. Xiaagtiin, Zakaaminai Xoriin, Bargazanai aimaguud bolbol kolxoozniguudai dunda maassova-politiçeske xydelmerinyydiiji jabuulnagyi, Verxoovno Soveedei Preziidiymei damzuulgiin Ulaan Tugiiji abalgiin temeselde, kolxoozniguudai aktiivnostiiji tolgoilo ogyi baina.

Verxoovno Soveedei damzuulgiin Ulaan Tugiiji abalgada Narkomzeemeer tabigdahan 5 kandidaaduudai adali pokazaatelьtai baixada, ZIYRIII bolbol Ulaan Tugiiji tyryy aimagta olgoxo tuxai asuudaliiji 1939 onoi janvaariiin 15 xyrter xoişoluulxa geze şiidxebe.

Mynee, kolxoozno tovaarna feermenyydei xydelmerilegşed xadaa ton xariuusalgatai ylede orood baina. Tylnyydiiji abalga jabaza baina, iimehee tylnyydiiji byten bylenеer abxiin tylee xydelmerijee hainaar tabixa johotoi.

Aimaguudai viistavkiin komiteedyydte ton jixe ba xariuusalgatai xydelmerinyyd tabigdanxai. Edener xadaa gyrenei ton jixe xemzeejabuulganuudai negen bolxo, Byxesojuuzna xydee azaxiin viistavkede beledxelei organizaatoranь myn.

Byxesojuuzna xydee azaxiin viistavkede yşee şinenyyd, jixenyyd ilaltanuudtaigaar jirexiin tula xydee azaxiin saaşanxi debzeltenyydei tylee temeselde manai respyyblikiin urda baigaa byxii zorilgonuudiiji dyyrgexiin tylee kolxoozno maassiin aktiivnostiiji yşee dees elyylxe xeregtei.

Tarilgada beledxel

SAG BOLZORTONЬ BELEDXEBE

Zede. (Manai speciaalьna korrespondeenthoo). Mynөө yjede manai respyyblikiin byxii kolxoozuud bolbol xabarai tarilgada beledxelgiin—yrehe xaalga ba seberlelge, xydөө azaxiin maşiinanuudiiji remoontololgo, agrotexniiçeske xemzeenyydiiji jabuulgiin egee xariuusalgatai xydelmerinyydiiji jabuulza baina. Iimede, Zediin aimagai, „Ulaan Oktiaabrь" kolxooz bolbol ene zilei xabarai tarilgada beledxelei xydelmerinyydiiji erximeer emxidxeze şadahan baina. Ene kolxooz bolbol xydөө azaxiin invetaarьnuudiiji (plyygyyd, seejalkenyyd, bornoi g. m.) remoontolzo xysed dyyrgehen ba yrehenei foondodo xaahan tariaagaa byrin seberleze dyyrgeed baina.

Gadana, tus kolxoozoi eregtei ba emegtei kolxoozniguud bolbol 1939 ondo ynder deede staalinska urgasa xuriaaxa jabadaliiji xangalgiin zaloog boxo, agrotexniçeske xemzeejabuulganuudiiji sag bolzortonь ba erxim şanartaigaar dyyrgexebdi geze ujalganuudiiji abaad, mynөө pooli deere saha togtoolgiin, şibxe gargalgiin ba ynehe sugluulalgiin xemzeenyydiiji ton xurdan teemeer jabuulza baina.

C. Altain.

Operatiivnaar xytelberilnegyi

**Zakaaminai aimagai, Utaata-Dalxain somonoi, Kaganooviçiin nereмzete kolxoozoi tyryylegşe nyxer Delgerei bolbol tarilgada beledxelei xudelmerinyydiiji operatiivnaar xytelberilenegyi. Eneeneinь rezylьtaadta, yrehenei foondodo xaagdahan 153 ceentner yrehenээnь oroldooşji seberlegdeegyi ba laboritoorno şa galtada orogyi baina. Myn le, tarilgiinь zebsegyyd —12 plyygyyd g. m. remoontologdoogyi xebteze baina. Moriutoo hain ysoovi ba guulaagyi deerehee, tedenь turanxai ba tamirgyi baina.

B. Z. Ş.

TYRELGIIN GEREI BARILGIIN BELEDXELDE 45000 TYXRIG

40 kooikotoi exenerei tyrelgiin gerei barilgiin xydelmeride, 1938 ondo Sunarkomzdraavta taelgdahan 300 miangan tyxrighee Ulaan-Yde gooroddo Zaydaaida barigdaxa tyrelgiin gerei ydelmeriin beledxelde deerexi myn genhee 45000 tyxerig tabigdaba.

1939 ondo xeblegdexe yçeebnigyydei plaan batalagdaba

BMASSR-ei Sovnarkoom bolbol 1939 ondo xeblegden gargagdaxa yçeebnigyydei tematiiçeske plaaniiji batalahan baina, gebel, 235 peçaatna liist objoomtoi, 354 miangan ekzempliaar tiraazta gaar batalaxa geze togtool abba.

STAXAANOVSKA DEKAADA

Xabarai tarilgada erximeer beledxelge bolbol ene kampaaniiji bogonixon bolzor soo, ynder şanartaigaar dyyrgexe ba tajan urgasa xuriaaxa jabadaliiji xangana. Uşar iimehee, xabarta beledxelei talaar xydelmeriiji buulaiga ton xariuusalgatai baina.

Zakaaminai aimagai, Xuzarai somonoi „Ulaan Nurta" kolxoozoi (tyryylegşenь nyxer B. Cebegei) bolbol jirexe xabarai tarilgada beledxelei xydelmerinyyd xadaa ynder urgasa xuriaaxiin tylөө temeseldeen ton jixe udxaşanartai baihanijinь medereze, eneeniiji emxitэigeer jabuulza baina. Mynөө tus kolxooz bolbol xabarai tarilgada xeregledexe byxii zyyxexe xysenyydeigee zemsegyydiiji ba xydөө azaxiin inventaarьnuudiiji beledxelgiiji dyyrgehen baina gebel: 12 plyygyyd, 6 bornoi, 30 moridoi zemsegyyd xysed remoontologdonxoi.

Gadana, tarilgada jabaxa 30 morid han tezeelde tabigdaba. Myn, ynder urgasa xuriaaxa jabadaliiji xangaxa ysloovinuudai negen bolxo, agrotexniiçeske xemzeenyydiiji jabuulza baina.

Xuzarai somonoi byxii kolxoozuudta xabarai tarilgada beledxelgiin talaar, dekaabriin 26-haa staxaanovsko dekaada soyosxogdohon baigaa. Tiigeed, eneenei rezylьtaadiinь xereg deere xaragdaza exilee. „Ulaan Nurta" kolxooz bolbol ene zileig e agrotexniiçeske xemzee jabuulganuudai—pooli deere şibxe zeelge, ynehe sugluulga, saha togtoolgiin plaaniiji 60 garan proceent dyyrgebe.

Tus kolxoozoi kolxoozniguud bolbol xabarai tarilgada beledxelei xydelmeriiji oiriin ydernyydte dyyrgexiin tula ton eişinteigeer temeseze baina.

Saxirai haixin.

Eldeb honinuud

Moskvaagai partiina, azaxiin ba profsojuuzna aktiivai soveşçaani

Moskvaa, janvaariin 6. (TASS). Janvaariin 5-da BK (b) P-iin MK-da BK (b) P-iin MGK ba PSBCS eer zarlagdahan Moskvaagai partiina, azaxiin ba profsojuuzna aktiivai soveşçaani bolbo. Soveşçaanida 900 xyn xabaadaa. „Azalai disciplinaiiji zuramşuulxa, gyrenei sociaalьna straxovaaniin praaktikiiji haizaruulxa ba ene xeregte mexe goxo gargaxa jabadaltai temesexiin xemzee jabuulganuud tuxai" SSSR-ei Sovnarkoomoi, BK (b) P-iin CK-ei ba PSBCS ei togtooliiji bejelyylxiin tuxai PSBCS-ei sekretaarь Şveernig doklaad xelebe.

Millioon xydelmerişed ba albaxaagşad, soveed intelligeence bolbol,—Şveernig xelebe.—SSSR-ei Sovnarkoomoi, BK (b) P-iin CK-ei ba PSBCS-ei togtooliiji xaluunaar ugtaba. Ene togtoomso dotor zarim soznaatelьna bişe, geegdengi gy, ali ynen sexe bişe xynyydhee, loodorьnuudhaa, progyylьşçigyyd haa, xengyi, bagaar azallaad gyrenei ba aradai xyzyyn deere bai xiiji xysegşedhee xydelmerişed ba al baxaagşad bolbol byxii azalşadai inteerees xamgaalxa jabadaliiji xarana.

Pravitelьstviin, BK (b) P-iin ba PSBCS-ei togtooliiji oilguulxiin tuxai olon profsojuuzna organizaacanuud oroldoogyi baihaniiji gerşelyylhen faaktnuudiiji doklaadçig xelehen baina.

Soveşçaaniiin hyylээr MK ba BK (b) P-iin MGK-ei sekretaarь Çerbakoov bolbol partiina ba profsojuuzna organizaacanuudai pravitelьstviin, BK (b) P-iin CK ba PSBCS-ei togtoomziiji bejelyylxe zorilgo tuxai xelebe.

Vokaliistnyydei koonkyrsiin xojordoxi tyyrei itooguud

Vokaliistnyydei Byxesojuuzna koonkyrsiin zyriin togtoomzoor, urda urda tee baiguulagdahan taban preemi mynөө arba xyrter olon bolgogdoo. Koonkyrsiin gurbadaxi finaalьna tyyrte xabaadagşadta (yzeg er) xubaagdanxai: G. P. Vinogradov (Moskvaa), D. A. Gamreekeli (Tbilisi), N. K. Gliria (Xaarьkov), B. R. Gorooxov (Xaarьkov), V. A. Gyybert (Odeessa), B. S. Deineko (Moskvaa), N. K. Kyyklinaa (Peermь), L. A. Rydeenko (Kiijev), K. G. Smilvoorova (Leeningraad), Je. A. (Troopina) Leeningraad).

Doloon vokaliistnuudta xyndiin diploomuud olgogdoo.

Soveed kompozitornuudai zoxioolnuudiiji hainaar dyyrgeзenei tylөө duuşad Je. M. Verbiicva, Je. A. Moroosova, T. F. Faanko gegşedte preemi olgogdohon baina. (TASS).

Joolko pioneernyydei Balşanda

Respyblikaanska pioneernyydei Balşanda şuujaatai ba olonzotoi. Ene bolbol azalşan aradai xyyged hurguuliinjaa ybelei kanikylda pioneernyydei Balşada xegdehen joolkodo jirene.

Janvaariin 3-da kanikylai exilneer 5-xi joolko xegdee. Prigorodnoi hurguuliinu dai 100 hurguuliinxid, dylillele ynyydei hurguuliin xyyged, Gorxonoi xyygedei gerhee xyyged, bajalrigaar şim glegdehen joolkodo xyxildehen baina. Tedeeniiji „Deed morooz" şine zileer amarşalhan ba otliçno huraxiinь xysehen baina.

Goorodoi exin hurguulinuudai huragşad pioneernyydei Balşangai basagad kryzkoovcuud ba 300 xyygedei saadai hurguuliin nana gyisegyi basagad taanca, deklamaaca g. m. dyyrgehen baina. Doloo nai atai beele Vatryyzskajaa „Poolьko" geze taanca ba „Podaarok" geze uran şyleg xelehen baina.

Xyxildehen xyyged өөhedilngee şine zilei belegniiji abaad ger gertee taraa.

Edeenei hyylei ondoo hurguulinuudai 157 xyyged jiree. Pioneernyydei Balşangaar emxidxeglehen joolkodo xamta 6 miangan xyyged xabaadaxa baina.

Unşagşadai bişegyyd

Xariuusalgata xydelmeridөө xaişa xeregeer xandana

Zakaamin. Utaata Dalxain somonoi cergedexi unşalgiin baişangiiji erxilegşe nyx. Sanaalxanda Nimaajeva gegşe xariuusalgata xydelmeridөө ton xaişa xeregeer xandana. Jyyb gexede, somon dotorxi kylьtyyrne-maassova xydelmeriiji udaridadaggyi, agitaatornuudai ba likvedaatornuudai xydelmeridenь tunalalьaxa ba zaabari ygexe jabadai ton ysөөn yzegdedeg baina.

Gadana, tus somon dotor yzeg bişeg medexegyişyyd 90 xyn ba baga medegşed 100 garan xyn bii bolboş, edener mynөө xyrter bygede hurguulida xanduulagdaagyi, myn somon dotor gazeed ba zurnaal zaxilga tuilai muugaar jabuulagdahan baigaa.

Somonoi izbaaç bolbol somon dotorxi kylьtyyrne maassova xydelmeriiji yrgenөөr jabuulxa, agitaatornuudai ba likvedaatornuudai xydelmeridenь tunalamza ygexe ba kolxoozuudaar jabaza, nahatanai hurguulinuudai xydelmeriinь şalgaxa g. metiin xydelmerinyydiiji udaridaxa ujalgatai baibaş, nyx. Nimaajeva xadaa jyyş xedeggyi, hanaa amarxan jabaza baidag xyn baixa jym.

B. Ş.

Nahatanai hurguuliiiji byxii xeregselyydeerenь xangaxa

Nahatanai hurguulinuudiiji yçeeonigeer ba bişe bişe şuxala xeregselnyydeer xysed xangaxa ba yzeg bişeg medexegyişyydiiji 100 proceent hurguulida xabaaduulxa—egeel tyryyşiin şuxala zorilgo baixa johotoi. Gebeş, zarim kolxoozoi ba selьpoogoi tyryylegşener bolbol nahatanai hurguulinuudiiji pomeşçeeni, kerosiin, yçeebnig, karandaaş g. metiin xeregselnyydeer byri xangadaggyi baina. Eneнь xadaa nuixa jabadalda jixe hadaa uşaruuldag.

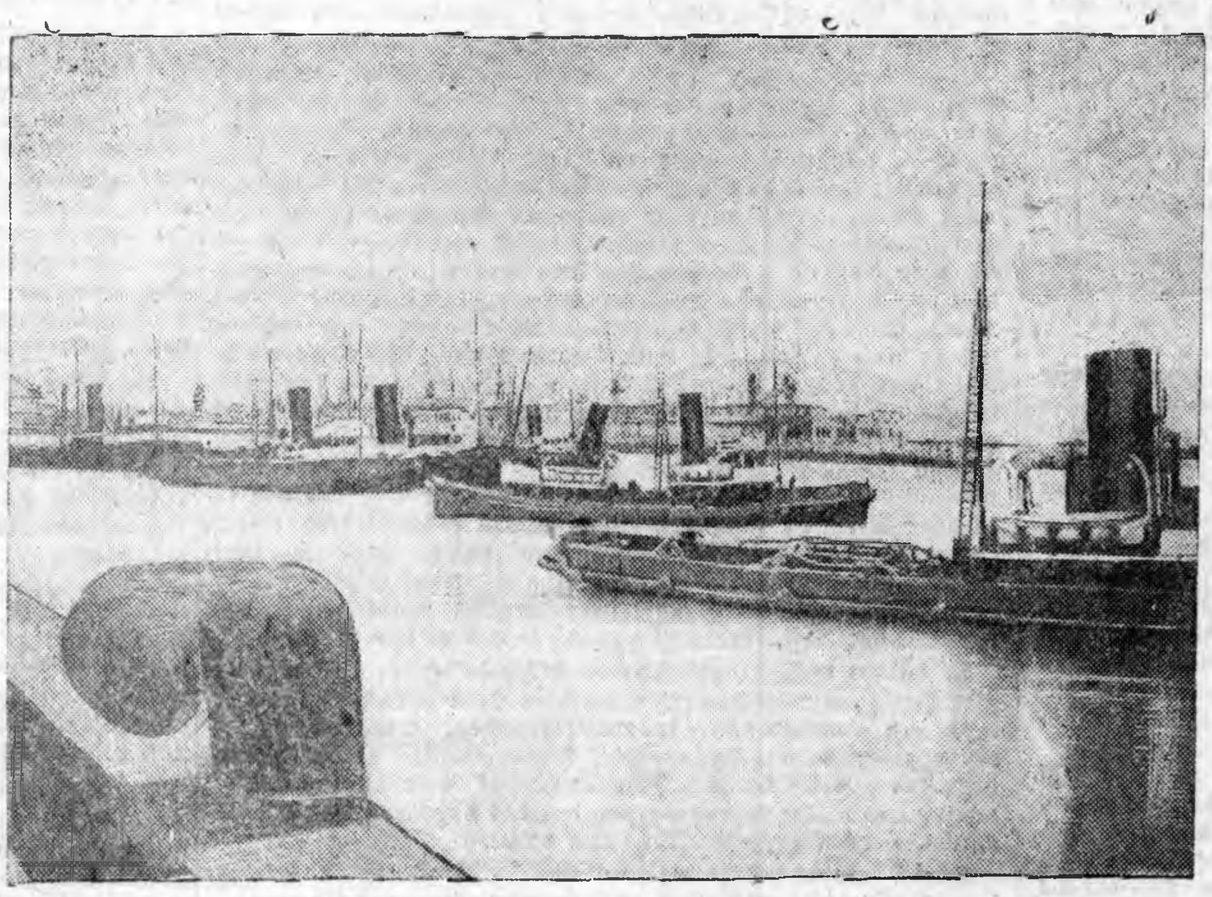
Zişeelxede, Zakaaminai aimagai Xurtagiin somonoi „Bolьşevig" kolxooz (tyryylegşenь Norboojev) bolbol nahatanai hurguuliiiji ger baira ba bişe bişe xeregselnyydeer xangadaggyi, likbeezei xydelmeriiji ba nahatanai hurguuliin tuxai jamarşji xemzee abadaggyi baina.

Myn, tus somonoi selьpoogoi tyryylegşe Ajuuşeejev xadaa nahatai hurguulida xeregledexe yçeebnig ba karandaaş kerosiin g. m. zyilnyydiiji selьpoodoo asaraza xudaldadaggyi baixa.

Gadana Zakaaminai aimag dotor yzeg bişeg medexegyişyyd xamta 2000 xyn bii, teed mynөө edenei dunda 909-inь hurguulida xabaadahan baina.

Iimede, aimagai gegeerelei tahagai, somonoi ba kolxoozoi tyryylegşenyydei zyghөө xemzee abaza, oniin yдеinyydte nahatanai hurguulinuudai xydelmeriiji haizaruulxa şuxala xereg boino.

Selьkoor.

Gaavrske poostiin bygsiirnyydei komaandanuud bolbol „Normaandiin bastovaalhan moriaaguuta salidaarna baihanaa medyylen, poostodo paroxooduudai oroxiiji haatuulan xaahan baina.

ZURAG DEERE: Syydnenyydiiji xaaxiin tulada, byksiirne kaaternuudhaa xehen barjeer.

TASS-iin fotoxroniko.

Agitacioonno-maassova xydelmeriiji hainaar tabixa

Azalşan aradai dunda agitacioonno maassova xydelmeri yrgeneer tabixa jabadai xadaa alxabtar şuxala xereg bolxo tula, somon ba kolxoozoi dergedexi unşalgiin baişanguudai ba klyybyydei xydelmeriiji ton hainaar tabiza, ulasxoorondiin ba SSSR dotorxi azabaidalai tuxai, xyn zonoi peerepisiin udxa şanarai tuxai g. m. asuudalnuudaar doklaad xexe ba beseede yngergeze baixa johotoi baina. Gebeşji, zarim somon ba kolxoozuudta ene xydelmeri xangaltagyigөөr jabuulagdana.

Zişeelxede, Muxar-Şiberei aimagai Oktiaabrьske somonoi „Ulaan-Tujaa" kolxooz, dunda negen klyybtei aad, tereenee kylьtyyriin oron bolgozo mynөө xyrter şadaagyi, ki ybtenь şatar, daam, billiaarda, raadioo g. metiin zyilnyydei ygei baihan deerehee, kolxoozniguudai sylөөtei sagaa kylьtyyrneer yngergexe ysloovi ende ygei.

Myn, kolxoozniguudai zaxihan gazeedyyd ezedee xyrgedeggyi ba kylьt. maassova xydelmeri jabuulagdadaggyi baina. Gadana, tus kolxoozoi dunda yzeg bişeg medxegyişyydei bii baibaş, likveezei xydelmeri jabuulagdadaggyi, mynөө xyrter likvidaatorşji oldoogyi baixa jym.

Kylьt. maassova ba likveezei xydelmeriiji haizaruulxiin tuxai kolxoozoi tyryylegşe nyx. Budaajev ba unşalgiin baişangai erxilegşe nyx. Cereenova gegşed jamarşji xemzee abadaggyi baina.

Uşar iimehee, deere dursagdahan dutuu dunda zyilnyydiiji oiriin sagaa usadxaxa xeregtei.

C. Ç. V.

DONBAASSAI DALAIN XAALGANUUD

Azoovsko dalain erje bolbol Staalinska oblastiin urda xilenyydinь boino. Byxesojuuzna kоçegaarka—Donbaass bolbol manai oronoi Xara dalain erjetei, tereenei Daalьne-Vostooçno rybeezenyydtei, Xyiten Norveegihoo aajama xaluun Braziili xyrter xeden oronuudtai uhan traaktaar barisaatai baina.

Mariypoolьsko poort—Donbaassai dalain xaalganuud bolbol ynihe өө xolşo aldarşahan geeşe. Yşөө Jekaterinbinske (mynөө Staalinska) tymer zamai baiguulagdaxiin urda, 300 miangan sailnuud zil byri şuxluu byyrhe, xileeme, dabaha, bişe tovaarnuudiiji ilgee asardag baigaa. Olxe xyndeer aşaalagdahan greeçeske laibanuud, tyreecke felyyginyyd, angliiska, şveedske, gollaandska koraablьnuud Mariypoolьhoo ygbyxen teeşe oşodog baigaa.

Zud xoohon orodoi gybeerninyydhee zaverbovaalagdahan xeden zuun gryyzşçigyyd bolbol „Lytuunyyke" geze xaraalgtuulza baiza, taaçkiin le tuhaar xeden miagan toonno aşaa zөөdeg baigaa. Edener bolbol şinee hyldegyi boltoroo xydeleed, gyyehee zangirza, ybeşen boldog baigaa. Gryyzşçigyyd bolbol koraabliin ynder, xaltirxai dam uur dede xynde xyşer teebernee daaza jadaad daruulan unadag jabadanuud ysөөn bişe yzegdedeg hen.

Poortiin gryyzşçigyyd bolbol dalain erjiin xadiin xajaagaar maltahan nyxenyyd soo, yner ynxe, şoroi toohon bolhon baraaguud soo, xarin olonxidooi mii sagaan talada, bairaldag baigaa.

Tere saguudai tuxai gansaxan uidamaar xynde hanagdalnuud le ylehen baina. Poortonь ondoo bolzo, tende ondoo xynyyd xydeldeg boloo.

Odoonь poortiin gryyzşçigyydei baihan nyxenyydei huurida, ynder erje deere, vokzaalhaa gaavanь xyrter, nuutaalaa dalai teeşe xarhan, xeden kilometr uta gazarta gojo haixanuud zdaaninuud barilgen baiguulagdaba. Ene bolbol Donbaass ai metallyyrg nyydei ba şaxtioornuuda saha toorinuud ba amaraltiin gernyyd boino.

Şuluu nyyrhen bolbol poortiin nilte gryzo-oboroodto tyryy huuriiji ezelne. Eneenei ucaanь Pootiiko Donbaass ba Yraalai metallyrgiçeske zavoduudta tuşaagdadag tymer ryдаа boino. Ene şuluu ryдаа asaraiga erdo ulgaxa geeşe, Poort bolbol xydelxe exilxee baigaa Kamiis-Kyryynske kombinaadai ygexe johotoi keerçenske rydaaji ugtaxajaa beledxeze baina.

Poortdo 2500 xynyyd xydelne. Mariypoolьsko gryyzşçigyydei aldar solonь Sojuuzai dalain byxii poortnuuddeegyyr suuliaatana. Xynde xyşer teebernee gurba nugarşahan, miiigan deere teeberitei, xaxaixai nobşo xubsahatai xynei oobraziiji hanuuldag „gryyzşçig" geze xuuşan nerenь bolbol, mynөө poortdo jyy xarahabta, tedentei jaaş zoxildonogyi. Ende xadaa aşaalaxa ba aşaa buulgaxa xydelmerinyydei 70 proceenthee deeşenь mexanizmanuudaar jabuulagdana.

Mariypoolьsko gryyzşçigyyd bolbol ton sloozno mexanizmnuudiiji erxilze baihan xynyyd—lebedçigyyd, kranoovşçiguud, motoristnuud, maşinistnuud boino. Edener tygeedөө bolbol oronoi bişe olon poltoovo kollektivuudai urda jabaza baigaa xatuu şanga xolbootoi, ebtei kollektiiv boino.

„Kyyirsk" geze paroxoodoi kapitaan raadioogoor duulgana:

„Azoovsko dalai, „Kyyrskiin" boort"

Mariypoort—poort.

Bide tezbol Donbaassai zavoduuda potiske rydaa zeexe gehen pravitelьstviin zadaaniiji syyşeeze 15 reisiiji xebdi. Kydaaji buulgalga bolbol manai xezeeş bolzorhoo urid tyyigegee. „Kyyrskiin" ekipaaz bolbol tarai tuhaiamzaar eeriigөө plaaniiji yyyyrşeen tyyigebe. Staxaanovska xydelmeriin tylөө bajarniiji xyrgenebdi.

Kapitaan Tokaajev, partoorg Sorookin,

Sydkoomai tyryylegşe Gorimov."

Ene metiin radioograammuud—xeden arbaad. Mariypoolьdo jabahan syydnenyyd bolbol ene navigaaciin torşo soo 3.8 syytknyydiiji ekonoomilhon baina.

„Piitesi" geze greeçeske paroxood poorthoo şuluu nyyrhe abaaşaxaa jiree. Poortiin administraaca bolbol „Piiteseil" triyymde 4000 toonno şuluu nyyrhe 12-çaasai torşo soo aşaalagdaxa geeşe geze kapitaandanь uridşalan hanuulba. Greegyydei şarai şig xarahan, ytege eel kapitaan bolbol etigelgyigөөr eniеebxileed, komaandajaa uhanai erje eiigeeze orxiood, makaroono şanaxajaa tyxireebe. Obeedei hyylөөr xajuuhidan xebleed untaşahan kapitaaniiji Vaaxtennenь jireze hereyleed, syydniiji aşaalaiga oyyrebe, „Piitesiiji" keerçenske proliiv xyrter ydeşxөө loocman boortdo jiree geze doklaadlaba.

Kapitaan jixeer soşobo. Vaaxtennadaa engengyi, paaliba deere hyreed, boort deegyyr yligeed, coozoo xaraba. Syydnenь deede temdeg xyiteree doşoo huuşahan baiba. Nege dalaisaaraa şuluu nyyrhetei 11-toonnin tyybelьnyydiiji ynder deeşenь yigedeg „Moorrisai" xysete kraanuudinь şine xydelmeri xyneen baiba. Edener bolbol „Piitesiiji" aşaalaza altaar 65 çaasuudai dиspaç olobo.

Dalaida garaad, greeg—kapitaan xoroo busalhanhaa udaan niolbon baitaraa, loocmanai oiro oşood, xazagai orod xelen deere hurata:

—Xen minii paroxoodiiji aşaalaab? Staxaanovtf gy?

Loocman bolbol jamar xereg boihinь bodozo medeed, xiitereer eniеegeed xaruu aba:

—Ygei. Terenei huragşad—staxaanovcuud...

Hanaxan nyxer Sologyybe bligdmanovske brigaada bolbol „Gornaag" geze paroxoodto 670 toonno şuluu nyyrhiiji 5 minuutiin torşo soo aşaalhan baina.

Kapitaliizmiin „gojo haixanai" bodoto illuyistraacai uuu bolbol poortiin soveed xydelmerişedei niydende ton olonto yzedenc. „Agxai" geze greeçeske paroxood mariypoolьsko poortdo jiree. Poortiin administraaca bolbol greeçeske moriaaguudiiji Internacionaalьna klyybte veeçer yngergexiiji xyndeteigeer uriba. Tedenь udxartaigaar arsaba. Matroosuudai negeninь işihenhee elaigaad, ii ba minii nyxed bolbol anxaralda tanai ton bajartai ba klyybte durta gaar oşoxaad le ymedeze jabahan taşaan deerexihee bişe jyymeyibdi geze medyyibe. Poortiin ezed jabaşaba. Tedener çaas bolhon xoino xeden olon pid zaaguud, ymedenyyd, samsanuud, samsiin zaxanuud, gaaltannuud, noskinuud, botinkanuud, teepkenyyd, şiaapanuudij (tereşeлen zaaponkanuud martagdaagyi baigaa) asaraad ede bygediiji poortiin xydelmerişedei zyghөө „Agxaagai matroosuudta sagzuura tyledөө ilgyygөөr xeregtexiinь durataa.

Greeçeske moriaaguud bolbol oroi hyni boltor klyybte xyxihen baina. Tedende bolbol uuzam, gojo haixanaar şimeglegdehen gerhee halaxa durgyi baiba.

Tedenei bajartai ezedyydte jee medeşeeldeн baixadaa jixe gaixahanai, bajarlahan ba soveed oronoi zargaltai nyydte ataarxahanai sedьxel şadai niydende unşaza bolhon baihan jym.

Poort bolbol 1939 onoi navigaacada beledze baina. Xabtar jixe zennegerpaalkanuud bolbol bulaguaşahan kai deere seberleze baina. Ene kanaar bolbol keerçihee rydaa şiregee jabaxa geeşe.

Poort bolbol ybeliinь abgyi boino. Xarin, xabarai navigaacada xarjalamsaai le, şine manaxi gaaca neehen ba poortiin klinikiiji şine şine ilaltanuudaar urihan ulaan tug bolbol manai deere xiiden baidag baina.

ŞOMYYŞSKI, NAYGOO...

Redaaktoriiji tyr orologşo D. CEREMPILOON.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Цен тросоюзная 19. Телефоны редакции: редактора 3—44, отв. секретарь. 3—23, с. х. отдел 7—55, промотдел. 5—07.

NKMP-iin tipograafi Glaviit №6